

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2023/1115**z 31. mája 2023****o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Lesy poskytujú rôznorodé prínosy z environmentálneho, hospodárskeho a sociálneho hľadiska, a to vrátane drevených a ostatných lesných produktov a environmentálnych služieb nevyhnutných pre ľudstvo, keďže sú domovom pre väčšinu suchozemskej biodiverzity na Zemi. Udržujú ekosystémové funkcie, pomáhajú chrániť klimatický systém, poskytujú čistý vzduch a zohrávajú dôležitú úlohu pri purifikácii vody a pôdy, ako aj pri zadržiavaní vody a jej dopĺňaní. Veľké lesnaté plochy fungujú ako zdroj vlhky a pomáhajú predchádzať dezertifikácii kontinentálnych regiónov. Lesy okrem toho poskytujú obživu a príjem približne jednej tretine celosvetovej populácie a ničenie lesov má vážne dôsledky pre živobytie najzraniteľnejších osôb vrátane pôvodného obyvateľstva a miestnych komunit, ktoré sú vo veľkej miere závislé od lesných ekosystémov. Odlesňovanie a degradácia lesov navyše spôsobujú zníženie dôležitého záchytu oxidu uhličitého. Odlesňovaním a degradáciou lesov sa takisto zvyšuje pravdepodobnosť kontaktu medzi voľne žijúcimi zvieratami, hospodárskymi zvieratami a ľuďmi, čím sa zvyšuje riziko šírenia nových chorôb a riziká nových epidémií a pandémieí.
- (2) Odlesňovanie a degradácia lesov prebiehajú alarmujúcou rýchlosťou. Organizácia Organizácie Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (ďalej len „FAO“) odhaduje, že v rokoch 1990 až 2020 ubudlo na celom svete 420 miliónov hektárov lesov, čo predstavuje približne 10 % zostávajúcich svetových lesov a rovná sa ploche väčšej než Únia. Odlesňovanie a degradácia lesov sú v dôsledku toho významnými hnacími silami globálneho otepľovania a straty biodiverzity, čo sú dve najdôležitejšie environmentálne výzvy našej doby. Každý rok však svet stráca ďalších 10 miliónov hektárov lesa. Na lesy má silný vplyv aj zmena klímy a bude potrebné vyriešiť mnohé výzvy, ak sa má zabezpečiť adaptácia a odolnosť lesov v najbližších desaťročiach.
- (3) Odlesňovanie a degradácia lesov prispievajú k celosvetovej klimatickej kríze viacerými spôsobmi. Predovšetkým zvyšujú emisie skleníkových plynov, a to prostredníctvom s nimi spojených lesných požiarov, pričom trvalo odstraňujú kapacity záchytu oxidu uhličitého, znižujú odolnosť postihnutej oblasti voči zmene klímy a podstatne znižujú jej biodiverzitu, ako aj jej odolnosť voči chorobám a škodcom. Len samotné odlesňovanie zapríčiňuje 11 % emisií skleníkových plynov, ako sa uvádza v osobitnej správe Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) o zmene klímy a pôde z roku 2019.
- (4) Klimatická kríza spôsobuje stratu biodiverzity na celom svete a strata biodiverzity zhoršuje zmenu klímy, a tak sú tieto dva procesy navzájom neoddeliteľne prepojené, ako potvrdili nedávne štúdie. Biodiverzita a zdravé ekosystémy majú zásadný význam pre rozvoj odolný voči zmene klímy. Hmyz, vtáky a cicavce sú opelňovačmi a rozširujú semená a môžu pomôcť, či už priamo alebo nepriamo, účinnejšie ukladať oxid uhličitý. Lesy tiež zabezpečujú neustále dopĺňanie vodných zdrojov a predchádzanie suchám a ich škodlivým účinkom na miestne komunity vrátane pôvodného obyvateľstva. Výrazné zníženie odlesňovania a degradácie lesov a systematická obnova lesov a iných ekosystémov sú tou najväčšou príležitosťou zmierňovať zmenu klímy na základe prírodných procesov.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 275, 18.7.2022, s. 88.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 19. apríla 2023 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 16. mája 2023.

- (5) Biodiverzita je nevyhnutná pre odolnosť ekosystémov a ich služieb na miestnej aj celosvetovej úrovni. Viac ako polovica celosvetového hrubého domáceho produktu závisí od prírody a služieb, ktoré poskytuje. Tri významné hospodárske odvetvia – stavebníctvo, poľnohospodárstvo a sektor potravín a nápojov – všetky vo veľkej miere závisia od prírody. Strata biodiverzity ohrozuje udržateľné kolobehy vody a potravinové systémy, čím ohrozuje potravinovú bezpečnosť a výživu. Viac ako 75 % svetových druhov potravinových plodín závisí od opelenia živočíchmi. Viaceré priemyselné odvetvia sa okrem toho spoliehajú na genetickú rozmanitosť a ekosystémové služby ako na kritické vstupy pre výrobu, najmä v prípade liekov vrátane antimikrobiálnych látok.
- (6) Zmena klímy, strata biodiverzity a odlesňovanie vyvolávajú obavy najvyššieho celosvetového významu, ktoré ovplyvňujú prežitie ľudstva a zachovanie životných podmienok na Zemi. Zrýchlenie zmeny klímy, strata biodiverzity a degradácia životného prostredia spolu s konkrétnymi príkladmi ich ničivých účinkov na prírodu, životné podmienky ľudí a miestne hospodárstva viedli k tomu, že zelená transformácia sa považuje za hlavný cieľ našej doby a za otázku rodovej a medzigeneračnej rovnosti.
- (7) Obhajcovia environmentálnych ľudských práv, ktorí sa snažia chrániť a presadzovať ľudské práva týkajúce sa životného prostredia vrátane prístupu k čistej vode, vzduchu a pôde, sú často vystavení prenasledovaniu a smrtiacim útokom. Tieto útoky neúmerne postihujú pôvodné obyvateľstvo. Podľa správ z roku 2020 viac ako dve tretiny obetí týchto útokov pracovali na ochrane svetových lesov pred odlesňovaním a priemyselným rozvojom.
- (8) Spotreba v Únii je významnou hnacou silou odlesňovania a degradácie lesov v celosvetovom meradle. V posúdení vplyvu tohto nariadenia sa odhaduje, že bez primeraného regulačného zásahu spotreba a produkcia len šiestich komodít v Únii (hovädzí dobytok, kakao, káva, palma olejná, sója a drevo) by do roku 2030 spôsobili každoročne odlesnenie približne 248 000 hektárov.
- (9) Pokiaľ ide o situáciu lesov v Únii, v správe o stave európskych lesov 2020 sa uvádza, že v rokoch 1990 až 2020 sa plocha lesov v Európe rozšírila o 9 %, množstvo oxidu uhličitého uloženého v biomase sa zvýšilo o 50 % a dodávky dreva vzrástli o 40 %. Pralesy a prirodzene sa obnovujúce lesy ohrozuje okrem iného intenzívne obhospodarovanie, pričom ich jedinečná biodiverzita a štrukturálne prvky sú ohrozené. Európska environmentálna agentúra ďalej skonštatovala, že menej ako 5 % európskych lesných plôch sa v súčasnosti považuje za nenarušené alebo prírodné, zatiaľ čo 10 % európskych lesných plôch bolo zaradených medzi intenzívne obhospodarované. Lesné ekosystémy musia čeliť viacerým tlakom spôsobeným zmenou klímy, od extrémnych poveternostných podmienok až po škodcov, ako aj ľudským činnosťami, ktoré negatívne ovplyvňujú ekosystémy a biotopy. Najmä intenzívne obhospodarované rovnovéky lesy môžu mať v dôsledku holorubov a odstraňovania odumretého dreva vážny vplyv na celé biotopy.
- (10) Komisia prijala v roku 2019 niekoľko iniciatív na riešenie globálnych environmentálnych kríz vrátane konkrétnych opatrení týkajúcich sa odlesňovania. Komisia vo svojom oznámení z 23. júla 2019 s názvom „Posilnenie opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov“ (ďalej len „oznámenie o posilnení opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov“) označila za prioritu znížiť stopu spotreby Únie na pôdu a podporila v Únii spotrebu výrobkov z dodávateľských reťazcov, ktoré nespôsobujú odlesňovanie. Komisia vo svojom oznámení z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode vytýčila novú stratégiu rastu, ktorej cieľom je transformovať Úniu na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, a to na základe udržateľného voľného obchodu založeného na pravidlách, kde budú do roku 2050 čisté emisie skleníkových plynov na nule, kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov a kde sa na žiadnu osobu ani žiadne miesto nezabudne. Jej cieľom je ochraňovať, šetriť a zveľaďovať prírodný kapitál Únie a chrániť zdravie a kvalitu života občanov a budúcich generácií pred environmentálnymi rizikami a vplyvmi. Ďalším cieľom Európskej zelenej dohody je poskytnúť občanom a budúcim generáciám okrem iného čerstvý vzduch, čistú vodu, zdravú pôdu a biodiverzitu. Na tento účel oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom „Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátenie prírody do našich životov“ (ďalej len „stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030“), oznámenie Komisie z 20. mája 2020 o stratégii Z farmy na stôl v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu (ďalej len „stratégia Z farmy na stôl“), oznámenie Komisie zo 16. júla 2021 s názvom „Nová stratégia lesného hospodárstva EÚ do roku 2030“, oznámenie Komisie z 12. mája 2021 s názvom „Cesta k zdravej planéte pre všetkých, Akčný plán EÚ: Dosahovanie nulového znečistenia ovzdušia, vody a pôdy“ a ďalšie relevantné stratégie, ako je oznámenie Komisie z 30. júna 2021 s názvom „Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040“, vypracované v rámci Európskej zelenej dohody ďalej zdôrazňujú význam opatrení v oblasti ochrany a odolnosti lesov. Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa zameriava najmä na ochranu prírody a zvrátenie degradácie ekosystémov. Oznámenie

Komisie z 11. októbra 2018 s názvom „Udržateľné biohospodárstvo pre Európu: ako lepšie prepojiť hospodárstvo, spoločnosť a životné prostredie“ napokon posilňuje ochranu životného prostredia a ekosystémov a zároveň rieši rastúci dopyt po potravinách, krmivách, energii, materiáloch a výrobkoch hľadaním nových spôsobov výroby a spotreby.

- (11) Členské štáty opakovane vyjadrili znepokojenie nad pretrvávajúcim odlesňovaním a degradáciou lesov. Zdôraznili, že keďže súčasné politiky a opatrenia na svetovej úrovni týkajúce sa ochrany, obnovy a udržateľného obhospodarovania lesov nepostačujú na zastavenie odlesňovania, degradácie lesov a straty biodiverzity, je potrebné posilniť opatrenia Únie s cieľom účinnejšie prispievať k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja v rámci Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorú prijali všetky členské štáty Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“) v roku 2015. Rada osobitne podporila vyhlásenie Komisie uvedené vo svojom oznámení o posilnení opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov, že posúdi dodatočné regulačné a iné opatrenia a predloží návrhy pre oba typy opatrení. Únia a členské štáty takisto podporili Dekádu OSN pre opatrenia v oblasti cieľov udržateľného rozvoja, Dekádu OSN pre obnovu ekosystému a Dekádu OSN pre rodinné poľnohospodárstvo.
- (12) Európsky parlament zdôraznil, že pokračujúce ničenie, degradácia a konverzia svetových lesov a prírodných ekosystémov, ako aj porušovanie ľudských práv sú do veľkej miery spojené s rozširovaním poľnohospodárskej výroby, a to najmä prostredníctvom konverzie lesov na poľnohospodársku pôdu určenú na produkciu viacerých komodít a výrobkov, po ktorých je vysoký dopyt. Európsky parlament prijal 22. októbra 2020 uznesenie v súlade s článkom 225 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), v ktorom žiada Komisiu, aby na základe článku 192 ods. 1 ZFEÚ predložila návrh „právneho rámca EÚ na zastavenie a zvrátenie globálneho odlesňovania, za ktoré je zodpovedná EÚ“, a to na základe povinnej náležitej starostlivosti.
- (13) Boj proti odlesňovaniu a degradácii lesov je dôležitou súčasťou balíka opatrení potrebných na zníženie emisií skleníkových plynov a na splnenie záväzkov Únie v rámci Európskej zelenej dohody, ako aj Parížskej dohody prijatej na základe Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy⁽³⁾ (ďalej len „Parížska dohoda“) a ôsmeho environmentálneho akčného programu prijatého rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/591⁽⁴⁾, ako aj na splnenie právne záväzného záväzku podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119⁽⁵⁾, ktorým je dosiahnuť najneskôr do roku 2050 klimatickú neutralitu a znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990.
- (14) Boj proti odlesňovaniu a degradácii lesov je takisto dôležitou súčasťou balíka opatrení potrebných na boj proti strate biodiverzity a na splnenie záväzkov Únie v rámci Dohovoru OSN o biologickej diverzite⁽⁶⁾, Európskej zelenej dohody, stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a súvisiacich cieľov Únie v oblasti obnovy prírody.
- (15) Pralesy sú jedinečné a nenahraditeľné. Lesné plantáže a lesy z umelej obnovy majú odlišné zloženie biodiverzity a v porovnaní s pralesmi a prirodzene sa obnovujúcimi lesmi poskytujú iné ekosystémové služby.
- (16) Rozširovanie poľnohospodárstva spôsobuje takmer 90 % globálneho odlesňovania, pričom v dôsledku konverzie lesov na ornú pôdu došlo k strate viac ako polovice lesov, a pastva hospodárskych zvierat zapríčiňuje takmer 40 % straty lesov.
- (17) Výroba krmiva pre hospodárske zvieratá môže prispievať k odlesňovaniu a degradácii lesov. Podporou alternatívnych, udržateľných poľnohospodárskych postupov možno riešiť environmentálne a klimatické výzvy, ako aj zabrániť odlesňovaniu a degradácii lesov na celom svete. Pomocou stimulov zameraných na prechod na vyváženejšie, zdravšie a výživnejšie stravovanie a udržateľnejší životný štýl je možné znížiť tlak na pôdu a zdroje.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/591 zo 6. apríla 2022 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 114, 12.4.2022, s. 22).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁽⁶⁾ Rozhodnutie Rady 93/626/EHS z 25. októbra 1993 o uzavretí Dohovoru o biologickej diverzite (Ú. v. ES L 309, 13.12.1993, s. 1).

- (18) V rokoch 1990 až 2008 Únia doviezla a spotrebovala jednu tretinu globálne obchodovaných poľnohospodárskych výrobkov spojených s odlesňovaním. Počas daného obdobia bola spotreba v Únii zodpovedná za 10 % celosvetového odlesňovania spojeného s výrobou tovaru alebo poskytovaním služieb. Hoci relatívny podiel spotreby v Únii klesá, spotreba v Únii je neúmerne veľkou hnacou silou odlesňovania. Únia by preto mala prijať opatrenia na minimalizáciu globálneho odlesňovania a degradácie lesov, ktoré vyvoláva spotreba určitých komodít a výrobkov v Únii, a mala by sa usilovať o zníženie svojho podielu na emisiách skleníkových plynov a celosvetovej strate biodiverzity, a takisto by mala podporovať udržateľné modely výroby a spotreby v Únii a na celom svete. Aby mala politika Únie čo najväčší vplyv, mala by sa zamerať na ovplyvňovanie globálneho trhu, nielen dodávateľských reťazcov Únie. V tejto súvislosti majú zásadný význam partnerstvá a účinná medzinárodná spolupráca s producentkými a spotrebiteľskými krajinami vrátane dohôd o voľnom obchode.
- (19) Únia je odhodlaná podporovať a vykonávať ambiciózne politiky v oblasti životného prostredia a klímy na celom svete v súlade s Chartou základných práv Európskej únie, najmä jej článkom 37, v ktorom sa stanovuje, že vysoká úroveň ochrany životného prostredia a zlepšovanie kvality životného prostredia sa má začleniť do politík Únie a zabezpečiť v súlade so zásadou trvalo udržateľného rozvoja. Ako súčasť vonkajšieho rozmeru Európskej zelenej dohody by sa v rámci opatrení podľa tohto nariadenia mal zohľadniť význam existujúcich globálnych dohôd, záväzkov a rámcov, ktoré prispievajú k zníženiu odlesňovania a degradácie lesov, ako sú strategický plán OSN pre lesy na roky 2017 – 2030 a jeho globálne ciele týkajúce sa lesov, Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC) a Parížska dohoda, Dohovor o biologickej diverzite a súvisiaci globálny rámec pre biodiverzitu po roku 2020, globálny strategický plán pre biodiverzitu na roky 2011 – 2020 a jeho ciele v oblasti biodiverzity z Aičí a Dohovor OSN o boji proti dezertifikácii, ako aj multilaterálny rámec na podporu riešenia základných príčin odlesňovania a degradácie lesov, ako sú ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja a Deklarácia OSN o právach pôvodného obyvateľstva.
- (20) Zastavenie odlesňovania a obnova degradovaných lesov je nevyhnutnou súčasťou cieľov v oblasti udržateľného rozvoja. Toto nariadenie by malo prispieť najmä k plneniu cieľov týkajúcich sa života na pevnine (cieľ v oblasti udržateľného rozvoja č. 15), opatrení v oblasti klímy (cieľ v oblasti udržateľného rozvoja č. 13), zodpovednej spotreby a výroby (cieľ v oblasti udržateľného rozvoja č. 12), odstránenia hladu (cieľ v oblasti udržateľného rozvoja č. 2) a kvality zdravia a života (cieľ v oblasti udržateľného rozvoja č. 3). Keďže príslušný cieľ č. 15.2, ktorým je zastavenie odlesňovania do roku 2020, nebol splnený, potreba prijať ambiciózne a účinné opatrenia je ešte naliehavejšia.
- (21) Toto nariadenie by malo reagovať aj na newyorské vyhlásenie o lesoch, ktoré je právne nezáväzným politickým vyhlásením a v ktorom sa podporuje stanovenie celosvetového harmonogramu na zníženie straty prírodných lesov o polovicu do roku 2020, ako aj snaha zastaviť stratu lesov do roku 2030. Deklaráciu podporili desiatky vlád, mnohé z najväčších svetových spoločností a vplyvné organizácie občianskej spoločnosti a organizácie pôvodného obyvateľstva. V rámci deklarácie bol vyzvaný aj súkromný sektor, aby splnil cieľ odstránenia odlesňovania v rámci produkcie poľnohospodárskych komodít, ako je palmový olej, sója, papier a výrobky z hovädzieho mäsa, a to najneskôr do roku 2020, ale tento cieľ sa nepodarilo splniť. Toto nariadenie by malo okrem toho prispieť k strategickému plánu OSN pre lesy na roky 2017 – 2030, ktorého hlavným globálnym cieľom č. 1 týkajúcim sa lesov je zvrátiť stratu lesného porastu na celom svete, a to prostredníctvom udržateľného obhospodarovania lesov vrátane ochrany, obnovy, zalesňovania a opätovného zalesňovania, ako aj zvýšit úsilie o predchádzanie degradácii lesov a prispieť ku globálnemu úsiliu bojovať proti zmene klímy.
- (22) Toto nariadenie by malo reagovať aj na Glasgowskú deklaráciu svetových lídrov o lesoch a využívaní pôdy vyhlásenú v novembri 2021 počas konferencie OSN o zmene klímy, v ktorej sa uznáva, že „na splnenie našich cieľov v oblasti využívania pôdy, klímy, biodiverzity a udržateľného rozvoja na celosvetovej aj vnútroštátnej úrovni budú potrebné ďalšie transformačné opatrenia v prepojených oblastiach udržateľnej výroby a spotreby, rozvoja infraštruktúry, obchodu, financií a investícií, ako aj podpory drobných poľnohospodárov, pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít“. Signatári sa zaviazali kolektívne spolupracovať s cieľom zastaviť a zvrátiť stratu lesov a degradáciu pôdy do roku 2030 a zdôraznili, že posilnia spoločné úsilie o uľahčenie obchodných a rozvojových politík na medzinárodnej aj vnútroštátnej úrovni, ktoré podporujú udržateľný rozvoj a udržateľnú výrobu a spotrebu komodít, a prispievajú k vzájomnému prospechu krajín.
- (23) Únia je ako člen Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „WTO“) odhodlaná podporovať univerzálny, otvorený, transparentný, predvídateľný, inkluzívny, nediskriminačný a spravodlivý multilaterálny obchodný systém založený na pravidlách v rámci WTO, ako aj otvorenú, udržateľnú a asertívnu obchodnú politiku. Rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by preto mal zahŕňať komodity a výrobky vyrobené v Únii, ako aj komodity a výrobky dovážané do Únie.

- (24) Výzvy, ktorým svet čelí v súvislosti so zmenou klímy a stratou biodiverzity, možno riešiť len globálnymi opatreniami. Únia by mala byť silným globálnym aktérom, ktorý by šiel príkladom, a tiež by prevzal vedúcu úlohu v medzinárodnej spolupráci s cieľom vytvoriť otvorený a spravodlivý multilaterálny systém, v ktorom bude udržateľný obchod pôsobiť ako kľúčový faktor zelenej transformácie v boji proti zmene klímy a na zvrátenie straty biodiverzity.
- (25) Toto nariadenie nadväzuje aj na oznámenia Komisie z 22. júna 2022 s názvom „Sila obchodných partnerstiev: spoločne za zelený a spravodlivý hospodársky rast“ a z 18. februára 2021 s názvom „Preskúmanie obchodnej politiky – Otvorená, udržateľná a asertívna obchodná politika“, v ktorých sa uvádza, že v súvislosti s novými vnútornými a vonkajšími výzvami a konkrétnejšie v súvislosti s novým, udržateľnejším modelom rastu, ako je vymedzený v Európskej zelenej dohode a európskej digitálnej stratégii, uvedeným v oznámení Komisie z 19. februára 2020 s názvom „Formovanie digitálnej budúcnosti Európy“ potrebuje Únia novú stratégiu obchodnej politiky – takú, ktorá bude podporovať dosahovanie jej vnútorných a vonkajších politických cieľov a podporovať väčšiu udržateľnosť v súlade s jej záväzkom plne vykonávať ciele v oblasti udržateľného rozvoja. Je potrebné, aby obchodná politika plnohodnotne prispievala k obnove Únie po pandémie spôsobenej ochorením COVID-19, k zelenej a digitálnej transformácii hospodárstva a k budovaniu odolnejšej Únie v globálnom kontexte.
- (26) V súlade so svojim oznámením z 22. júna 2022 s názvom „Sila obchodných partnerstiev: spoločne za zelený a spravodlivý hospodársky rast“ Komisia posilňuje spoluprácu s obchodnými partnermi s cieľom posilniť dodržiavanie medzinárodných pracovných a environmentálnych noriem. V oznámení sa počíta s precíznymi kapitolami o udržateľnom rozvoji, ktoré budú obsahovať doložky o odlesňovaní a degradácii lesov. Zabezpečením presadzovania súčasných a uzatvárania nových obchodných dohôd s takýmito kapitolami sa doplnia ciele tohto nariadenia.
- (27) Toto nariadenie by malo dopĺňať ďalšie opatrenia navrhnuté v oznámení o posilnení opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov, najmä partnersky spolupracovať s producentnými krajinami s cieľom podporiť ich pri riešení základných príčin odlesňovania, ako je nedostatočná správa vecí verejných, neúčinné presadzovanie práva a korupcia, a posilniť medzinárodnú spoluprácu s hlavnými spotrebiteľskými krajinami, okrem iného podporou obchodu s výrobkami, ktoré nespôsobujú odlesňovanie, a prijatie podobných opatrení, ktorých účelom je zabrániť umiestňovaniu výrobkov pochádzajúcich z dodávateľských reťazcov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na ich trhy.
- (28) Toto nariadenie by malo zohľadňovať zásadu súdržnosti politík v záujme rozvoja a malo by slúžiť na podporu a uľahčenie spolupráce s rozvojovými krajinami, najmä s najmenej rozvinutými krajinami, okrem iného poskytovaním technickej a finančnej pomoci, ak je to možné a relevantné.
- (29) Komisia by mala v koordinácii s členskými štátmi pokračovať v partnerskej spolupráci s producentnými krajinami a všeobecnejšie v spolupráci s medzinárodnými organizáciami a orgánmi, ako aj s relevantnými zainteresovanými stranami pôsobiacimi v teréne prostredníctvom dialógov viacerých zainteresovaných strán. Komisia by mala posilňovať svoju podporu a stimuly, pokiaľ ide o ochranu lesov a prechod na výrobu, ktorá nespôsobuje odlesňovanie, uznávanie a posilňovanie úlohy a práv pôvodného obyvateľstva, miestnych komunít, drobných poľnohospodárov a mikropodnikov, malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“), o zlepšovanie správy vecí verejných a držbu pôdy, posilňovanie presadzovania práva a podporu udržateľného obhospodarovania lesov s dôrazom na lesnícke postupy, ktoré sú bližšie prírode, na základe vedecky podložených ukazovateľov a prahových hodnôt, ako aj podporu ekoturizmu, poľnohospodárstva odolného voči zmene klímy, diverzifikácie, agroekológie a agrolesníctva. Komisia by pritom mala plne uznať úlohu a práva pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít pri ochrane lesov a zohľadniť zásadu slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu (FPIC). Na základe skúseností a poznatkov získaných v kontexte existujúcich iniciatív by Únia a členské štáty mali spolupracovať s cieľom vytvárať partnerstvá s producentnými krajinami, a to na ich žiadosť, a riešiť globálne výzvy a súčasne naplňovať miestne potreby a venovať pozornosť výzvam, ktorým čelia drobní poľnohospodári v súlade s oznámením o posilnení opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov. Partnerský prístup by mal pomôcť producentným krajinám a ich častiam pri ochrane, obnove a udržateľnom využívaní lesov, čím prispeje k cieľu tohto nariadenia, ktorým je znížiť odlesňovanie a degradáciu lesov, a to aj prostredníctvom využívania digitálnych technológií, geopriestorových informácií a budovania kapacít.

- (30) Hospodárske subjekty a obchodníci by mali byť viazaní povinnosťami podľa tohto nariadenia bez ohľadu na to, či sprístupňovanie na trhu prebieha pomocou tradičných alebo online prostriedkov. Týmto nariadením by sa preto malo zabezpečiť, aby v každom dodávateľskom reťazci existoval hospodársky subjekt v zmysle tohto nariadenia, ktorý je usadený v Únii a ktorý môže niesť zodpovednosť v prípade neplnenia povinností podľa tohto nariadenia. Komisia a členské štáty by mali monitorovať vykonávanie tohto nariadenia a určiť, či si digitálny a technologický vývoj v budúcnosti vyžadujú prípadné ďalšie špecifikácie alebo iniciatívy.
- (31) Ďalším dôležitým opatrením ohláseným v oznámení o posilnení opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov je zriadenie strediska EÚ pre monitorovanie odlesňovania, degradácie lesov a zmien svetového lesného porastu a súvisiacich príčin (ďalej len „monitorovacie stredisko EÚ“), ktorého činnosť Komisia spustila s cieľom lepšie monitorovať zmeny v celosvetovom lesnom poraste a súvisiace príčiny. Na základe existujúcich nástrojov monitorovania vrátane produktov programu Copernicus a iných verejne alebo súkromne dostupných zdrojov by monitorovacie stredisko EÚ malo uľahčiť prístup verejných subjektov, spotrebiteľov a podnikov k informáciám o dodávateľských reťazcoch, pričom poskytne ľahko zrozumiteľné údaje a informácie spájajúce odlesňovanie, degradáciu lesov a zmeny vo svetovom lesnom poraste s dopytom a obchodom Únie, pokiaľ ide o komodity a výroby. Monitorovacie stredisko EÚ by preto malo podporiť vykonávanie tohto nariadenia tým, že poskytne vedecké dôkazy o globálnom odlesňovaní a degradácii lesov a o súvisiacom obchode. Monitorovacie stredisko EÚ by malo poskytnúť mapy krytu zemského povrchu vrátane časových radov od hraničného dátumu vymedzeného v tomto nariadení a rôznych tried, ktoré umožňujú vyhodnotiť zloženie krajiny. Monitorovacie stredisko EÚ by sa malo podieľať na vývoji systému včasného varovania, ktorý by spájal výskumné a monitorovacie kapacity. Pokiaľ ide o toto nariadenie, ak je to technicky možné, cieľom systému včasného varovania by malo byť, aby bol súčasťou platformy, ktorá môže pomôcť príslušným orgánom, hospodárskym subjektom, obchodníkom a iným relevantným zainteresovaným stranám, pričom môže poskytovať nepretržité monitorovanie a včasné oznámenie o možných činnostiach spôsobujúcich odlesňovanie alebo degradáciu lesov. Uvedená platforma by mala byť funkčná čo najskôr. Monitorovacie stredisko EÚ by malo spolupracovať s príslušnými orgánmi, relevantnými medzinárodnými organizáciami a orgánmi, výskumnými ústavmi, mimovládnyimi organizáciami, hospodárskymi subjektmi, obchodníkmi, tretími krajinami a ďalšími relevantnými zainteresovanými stranami.
- (32) Existujúci právny rámec Únie sa zameriava na boj proti nezákonnej ťažbe dreva a súvisiacemu obchodu, nezaobrá sa však priamo odlesňovaním. Tvorí ho nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010 ⁽⁷⁾ a nariadenie Rady (ES) č. 2173/2005 ⁽⁸⁾. Obe nariadenia boli hodnotené v rámci kontroly vhodnosti, v priebehu ktorej sa zistilo, že hoci právne predpisy majú pozitívny vplyv na správu lesov, ciele týchto dvoch nariadení – konkrétne obmedzenie nezákonnej ťažby dreva a súvisiaceho obchodu a zníženie spotreby nezákonne vyťaženého dreva v Únii – neboli splnené, a dospelo sa k záveru, že zameranie výlučne na zákonnosť pôvodu dreva nepostačuje na splnenie stanovených cieľov.
- (33) Dostupné správy potvrdzujú, že značná časť prebiehajúceho odlesňovania je v súlade so zákonmi krajiny produkcie legálna. V správe Iniciatívy v oblasti lesnej politiky, obchodu a financií uverejnenej v máji 2021 sa odhaduje, že v období rokov 2013 až 2019 bolo legálnych približne 30 % odlesňovania na účely komerčného poľnohospodárstva v tropických krajinách. Dostupné údaje sa zvyčajne zameriavajú na krajiny s nedostatočnou správou vecí verejných – celosvetový podiel nezákonného odlesňovania môže byť nižší, ale správa už teraz poskytuje jasné údaje naznačujúce, že nezohľadnenie odlesňovania, ktoré je v krajine produkcie legálne, oslabuje účinnosť politických opatrení.
- (34) V posúdení vplyvu možných politických opatrení na riešenie odlesňovania a degradácie lesov, za ktoré je zodpovedná Únia, záveroch Rady zo 16. decembra 2019 a uznesení Európskeho parlamentu z 22. októbra 2020 sa jasne identifikuje potreba, aby sa odlesňovanie a degradácia lesov stali usmerňujúcimi kritériami pre budúce opatrenia Únie. Zameranie sa len na zákonnosť by mohlo potenciálne priniesť riziko uvoľnenia environmentálnych noriem s cieľom získať prístup na trh. Nový právny rámec Únie by preto mal riešiť zákonnosť, ako aj otázku, či produkcia príslušných komodít a príslušných výrobkov nespôsobuje odlesňovanie.
- (35) Vymedzenie pojmu „nеспôsobujúci odlesňovanie“ by malo byť dostatočne široké, aby zahŕňalo odlesňovanie aj degradáciu lesov, malo by poskytovať právnu zrozumiteľnosť a malo by byť merateľné na základe kvantitatívnych, objektívnych a medzinárodne uznávaných údajov.

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010 z 20. októbra 2010, ktorým sa ustanovujú povinnosti hospodárskych subjektov uvádzajúcich na trh drevo a výrobky z dreva (Ú. v. EÚ L 295, 12.11.2010, s. 23).

⁽⁸⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 2173/2005 z 20. decembra 2005 o vytvorení licenčného systému FLEGT na dovoz dreva do Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 347, 30.12.2005, s. 1).

- (36) Na účely tohto nariadenia by sa poľnohospodárske využitie malo vymedziť ako využívanie pôdy na účely poľnohospodárstva. V tomto ohľade by Komisia mala vypracovať usmernenia s cieľom objasniť výklad tohto vymedzenia, najmä pokiaľ ide o konverziu lesov na pôdu, ktorej účelom nie je poľnohospodárske využitie.
- (37) V súlade s vymedzeniami FAO by sa agrolesnícke systémy, a to aj v prípade, ak sa plodiny pestujú pod porastom stromov, ako aj agrolesnícke systémy pestovania drevín na ornej pôde, na trvalých trávnych porastoch a na čiastočne zatravnenej ornej pôde, nemali považovať za lesy, ale za poľnohospodárske využitie.
- (38) Toto nariadenie by sa malo vzťahovať na tie komodity, ktorých spotreba v Únii je najrelevantnejšia z hľadiska spôsobovania globálneho odlesňovania a degradácie lesov, a v prípade ktorých by intervencia na základe politiky Únie mohla mať najväčší prínos, pokiaľ ide o jednotkovú hodnotu obchodu. Rozsiahly prieskum príslušnej vedeckej literatúry, konkrétne primárnych zdrojov, v ktorých sa odhaduje vplyv spotreby Únie na globálne odlesňovanie a prepája táto environmentálna stopa s konkrétnymi komoditami, bol vykonaný ako súčasť štúdie realizovanej na podporu posúdenia vplyvu pre toto nariadenie, a podliehal krížovej kontrole prostredníctvom rozsiahlych konzultácií so zainteresovanými stranami. Výsledkom daného postupu je prvý zoznam ôsmich komodít. Drevo bolo priamo zahrnuté do rozsahu pôsobnosti, keďže sa naň už vzťahovalo nariadenie (EÚ) č. 995/2010. Podľa nedávnej výskumnej štúdie⁽⁹⁾, z ktorej analýza efektívnosti vychádzala, spomedzi ôsmich komodít analyzovaných v rámci danej výskumnej štúdie sedem komodít predstavuje najväčší podiel na odlesňovaní spôsobenom Úniou: palma olejná (34,0 %), sója (32,8 %), drevo (8,6 %), kakao (7,5 %), káva (7,0 %), hovädzí dobytok (5,0 %) a kaučuk (3,4 %).
- (39) S cieľom zabezpečiť, aby toto nariadenie splňalo svoje ciele, je dôležité zaistiť, aby krmivo používané pre hospodárske zvieratá, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, nevedlo k odlesňovaniu. Preto by hospodárske subjekty, ktoré umiestňujú na trh alebo vyvážajú príslušné výrobky s obsahom alebo vyrobené s použitím hovädzieho dobytku, ktorý bol kŕmený príslušnými výrobkami, ktoré obsahujú iné príslušné komodity alebo príslušné výrobky alebo boli vyrobené s použitím iných príslušných komodít alebo príslušných výrobkov, mali v rámci svojho systému náležitej starostlivosti zabezpečiť, aby krmivo nespôsobovalo odlesňovanie. V takom prípade by sa požiadavky na geolokalizáciu uvedené v tomto nariadení mali obmedziť na odkaz na zemepisnú polohu každého zo zariadení, kde bol hovädzí dobytok chovaný, a nemali by sa požadovať žiadne geolokalizačné informácie o samotnom krmive. Ak príslušný orgán získa alebo sa dozvie relevantné informácie vrátane informácií vychádzajúcich z opodstatnených obáv, ktoré predložili tretie strany, podľa ktorých existuje riziko, že krmivo nebude v súlade s týmto nariadením, príslušný orgán by mal okamžite požiadať o podrobné informácie o takomto krmive. Ak sa v súvislosti s krmivom už uplatnila náležitá starostlivosť v predchádzajúcom kroku dodávateľského reťazca, hospodárske subjekty by mali ako dôkaz použiť príslušné faktúry, referenčné čísla príslušných vyhlásení o náležitej starostlivosti alebo akékoľvek iné relevantné dokumenty naznačujúce, že krmivo nespôsobuje odlesňovanie, pričom by sa od nich mohlo vyžadovať, aby uvedené dôkazy na požiadanie sprístupnili príslušným orgánom. Dôkazy by sa mali vzťahovať na dĺžku života zvierat, a to najviac na päť rokov.
- (40) Vzhľadom na to, že by sa malo podporovať používanie recyklovaných príslušných komodít a príslušných výrobkov a že zahrnutie takýchto komodít a výrobkov do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia by hospodárske subjekty neúmerne zaťažilo, použité komodity a výrobky, ktoré ukončili svoj životný cyklus a boli by inak zneškodnené ako odpad, ako sa vymedzuje v článku 3 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES⁽¹⁰⁾, by sa mali vylúčiť z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Toto by sa však nemalo uplatňovať na určité vedľajšie výrobky výrobného procesu.
- (41) V tomto nariadení by sa mali ustanoviť povinnosti týkajúce sa príslušných komodít a príslušných výrobkov s cieľom účinne bojovať proti odlesňovaniu a degradácii lesov a podporovať dodávateľské reťazce, ktoré nespôsobujú odlesňovanie, pričom sa zohľadní ochrana ľudských práv a práv pôvodného obyvateľstva a miestnych komunit, a to tak v Únii, ako aj v tretích krajinách.
- (42) Pri posudzovaní rizika nesúladu príslušných komodít a príslušných výrobkov, ktoré sa majú uviesť na trh alebo vyvážať, by sa malo zohľadniť porušovanie ľudských práv, ktoré súvisí s odlesňovaním alebo degradáciou lesov vrátane práv pôvodného obyvateľstva, miestnych komunit a držiteľov práv podľa obyčajového pozemkového práva.

⁽⁹⁾ Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020. Deforestation risk embodied in production and consumption of agricultural and forestry commodities 2005-2017 (Version 1.0). Zenodo.

⁽¹⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

- (43) V oblasti odlesňovania a degradácie lesov sú aktívne mnohé medzinárodné organizácie a orgány, ako sú FAO, IPCC, Program OSN pre životné prostredie a Medzinárodná únia na ochranu prírody, a uzavreli sa medzinárodné dohody, ako sú Parížska dohoda a Dohovor o biologickej diverzite, a vymedzenie pojmov v tomto nariadení vychádza z tejto práce.
- (44) Je nevyhnutné, aby sa v tomto nariadení riešila aj otázka degradácie lesov. Vymedzenie pojmu degradácia lesov by malo byť založené na medzinárodne dohodnutých konceptoch a malo by zabezpečiť, aby hospodárske subjekty a príslušné orgány mohli ľahko plniť súvisiace povinnosti. Tieto povinnosti by mali byť operatívne merateľné a overiteľné, ako aj jasné a jednoznačné, aby sa zabezpečila právna istota. V tejto súvislosti by sa toto nariadenie malo zamerať na kľúčové prvky degradácie lesov, ktoré sú merateľné a overiteľné a ktoré sú obzvlášť relevantné pre zabránenie environmentálnym vplyvom, a to na základe najaktuálnejších vedeckých údajov. Na tento účel by vymedzenie pojmu degradácia lesov malo vychádzať z medzinárodne dohodnutých konceptov, ktoré definuje FAO. Vymedzenie pojmu degradácia lesov by sa malo preskúmať v súlade s týmto nariadením, aby sa posúdilo, či by sa malo rozšíriť s cieľom zahrnúť širší rozsah príčin degradácie lesov a lesných ekosystémov na celom svete v záujme ďalšej podpory environmentálnych cieľov tohto nariadenia, pričom sa zohľadní pokrok dosiahnutý v medzinárodných diskusiách v tejto oblasti, ako aj rozmanitosť lesných ekosystémov a postupov na celom svete. Toto preskúmanie by sa malo vykonať na základe hĺbkovej analýzy v úzkej spolupráci s členskými štátmi a po porade s príslušnými zainteresovanými stranami, medzinárodnými organizáciami a orgánmi a vedeckou obcou.
- (45) Týmto nariadením by sa mala zabezpečiť náležitá rovnováha medzi ochranou oprávnených očakávaní hospodárskych subjektov a obchodníkov, ktorí umiestňujú príslušné komodity a príslušné produkty na trh alebo ich vyvážajú, pričom sa minimalizujú náhle narušenia dodávateľských reťazcov, a základným právom na ochranu životného prostredia, ktoré je zakotvené v článku 37 Charty základných práv Európskej únie. Na tento účel by sa mal stanoviť konečný dátum, ktorý by bol základom hodnotenia toho, či bol dotknutý pozemok vystavený odlesňovaniu alebo degradácii lesov, aby žiadne komodity a výrobky patriace do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia nemohli byť umiestnené na trhu, ani sa vyvážať, ak by boli vyprodukované na pozemku, ktorý bol vystavený odlesňovaniu alebo degradácii lesov po uvedenom dátume.
- (46) Konečný dátum by mal zodpovedať existujúcim medzinárodným záväzkom stanoveným v cieľoch v oblasti udržateľného rozvoja a newyorskom vyhlásení o lesoch, ktoré sa zameriavajú na zastavenie odlesňovania, obnovu degradovaných lesov a výrazné zvýšenie zalesňovania a opätovného zalesňovania na globálnej úrovni do roku 2020, a mal by sa teda stanoviť na 31. decembra 2020. Tento dátum je tiež v súlade s vyhlásením Komisie o jej úmysle bojovať proti odlesňovaniu v oznámení o posilnení opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov, Európskej zelenej dohode, stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, ako aj v stratégii Z farmy na stôl. V súlade so zásadou predbežnej opatrnosti hraničný dátum určený v návrhu Komisie tohto nariadenia predchádza dátumu nadobudnutiu účinnosti tohto nariadenia. Konečný dátum sa zvolil s cieľom zamedziť anticipovanému zrýchleniu činností, ktoré vedú k odlesňovaniu a degradácii lesov, v období medzi vyhlásením v návrhu Komisie a dátumom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. V tomto nariadení by sa mal uznať sledovaný environmentálny cieľ a potvrdiť navrhovaný konečný dátum, aby sa zabezpečilo, že výrobcovia a hospodárske subjekty, ktoré spôsobili odlesňovanie a degradáciu lesov počas rokovaní o tomto nariadení, nebudú môcť umiestniť príslušné komodity a príslušné výrobky na trh, ani ich vyvážať.
- (47) Obmedzenie uplatňovania základných práv a ochrany legitímnych očakávaní hospodárskych subjektov a obchodníkov v dôsledku výberu konečného dátumu by malo byť proporčné a nevyhnutne potrebné na dosiahnutie cieľa vo všeobecnom záujme, ktorým je ochrana životného prostredia. S cieľom prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa by sa toto nariadenie nemalo vzťahovať na príslušné komodity a príslušné výrobky vyprodukované pred dátumom nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia. Odložené uplatňovanie ustanovení tohto nariadenia, ktoré upravujú povinnosti pre hospodárske subjekty a výrobcov, ktorí majú úmysel umiestňovať príslušné komodity a príslušné výrobky na trh alebo ich vyvážať, im tiež poskytuje primeranú lehotu, aby sa prispôsobili novým požiadavkám tohto nariadenia.
- (48) S cieľom posilniť prínos Únie k zastaveniu odlesňovania a degradácie lesov a zabezpečiť, aby sa príslušné výrobky z dodávateľských reťazcov, ktoré sú spojené s odlesňovaním a degradáciou lesov, neumiestňovali na trh alebo nevyvážali, by sa príslušné výrobky nemali umiestňovať na trh, ani sprístupňovať na trhu, ani by sa nemali vyvážať, pokiaľ nejde o výrobky, ktoré nespôsobujú odlesňovanie a ktoré boli vyrobené v súlade s príslušnými právnymi predpismi krajiny produkcie. Aby sa potvrdilo, že ide o uvedený prípad, malo by k nim byť vždy priložené vyhlásenie o náležitej starostlivosti.

- (49) Na základe systémového prístupu by hospodárske subjekty mali prijať vhodné kroky s cieľom zabezpečiť, aby príslušné výrobky, ktoré zamýšľajú umiestniť na trh, splňali požiadavky tohto nariadenia týkajúce sa nespôsobovania odlesňovania a zákonnosti. Na tento účel by hospodárske subjekty mali zaviesť a vykonávať systémy náležitej starostlivosti. Tieto systémy náležitej starostlivosti by mali zahŕňať tri prvky, a to požiadavky na informácie, posúdenie rizika a opatrenia na zmiernenie rizika, doplnené požiadavkami na podávanie správ. Systémy náležitej starostlivosti by mali byť navrhnuté tak, aby poskytovali prístup k informáciám o zdrojoch a dodávateľoch komodít a výrobkov, ktoré sa umiestňujú na trh, vrátane informácií preukazujúcich splnenie požiadaviek týkajúcich sa nespôsobovania odlesňovania a degradácie lesov, ako aj požiadaviek zákonnosti, okrem iného identifikáciou krajiny produkcie alebo jej častí a vrátane geolokalizačných súradníc príslušných plôch pozemkov. Tieto geolokalizačné súradnice, ktoré závisia od určovania času, určovania polohy a/alebo pozorovania Zeme, by mohli využívať satelitné údaje a služby poskytované v rámci Vesmírneho programu Únie (EGNOS/Galileo a Copernicus). Hospodárske subjekty by na základe týchto informácií mali vykonať posúdenie rizika. Ak sa zistí riziko, hospodárske subjekty by mali takéto riziko zmierniť s cieľom eliminovať ho alebo znížiť ho len na úroveň zanedbateľného rizika. Hospodársky subjekt by mal mať možnosť umiestňovať príslušné výrobky na trh alebo ich vyvážať, len ak hospodársky subjekt dospeje po uplatnení náležitej starostlivosti k záveru, že neexistuje žiadne alebo existuje len zanedbateľné riziko, že príslušné výrobky nie sú v súlade s týmto nariadením.
- (50) Pri obstarávaní výrobkov by sa malo vynaložiť primerané úsilie na to, aby sa výrobcom, najmä drobným poľnohospodárom, zaplatila spravodlivá cena, s cieľom poskytnúť im živobytie a účinne riešiť otázku chudoby ako jednej zo základných príčin odlesňovania.
- (51) Hospodárske subjekty by mali formálne prevziať zodpovednosť za súlad príslušných výrobkov, ktoré plánujú umiestniť na trh alebo vyvážať, a to sprístupnením vyhlásení o náležitej starostlivosti. V tomto nariadení by sa mal stanoviť vzor takýchto vyhlásení. Očakáva sa, že sa takými vyhláseniami o náležitej starostlivosti uľahčí presadzovanie tohto nariadenia príslušnými orgánmi a súdmi a zlepší dodržiavanie zo strany hospodárskych subjektov.
- (52) V záujme uznania osvedčených postupov by sa v rámci postupu posudzovania rizika mohli použiť systémy certifikácie alebo iné systémy overené treťou stranou. Nemali by však nahrádzať zodpovednosť hospodárskeho subjektu, pokiaľ ide o náležitú starostlivosť.
- (53) Obchodníci by mali byť zodpovední za zhromažďovanie a uchovávanie informácií s cieľom zabezpečiť transparentnosť dodávateľského reťazca príslušných výrobkov, ktoré sprístupňujú na trhu. Obchodníci, ktorí nie sú MSP, majú významný vplyv na dodávateľské reťazce a zohrávajú dôležitú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby dodávateľské reťazce nespôsobovali odlesňovanie. Preto by mali mať rovnaké povinnosti ako hospodárske subjekty, prevziať zodpovednosť za súlad príslušných výrobkov s týmto nariadením a zabezpečiť, že predtým, ako príslušné výrobky sprístupnia na trhu, uplatnia náležitú starostlivosť v súlade s týmto nariadením a dospejú k záveru, že neexistuje žiadne alebo len zanedbateľné riziko, že príslušné výrobky nie sú v súlade s týmto nariadením.
- (54) S cieľom zvýšiť transparentnosť a uľahčiť presadzovanie by hospodárske subjekty, ktoré nepatria do kategórie MSP vrátane mikropodnikov, alebo fyzických osôb, mali každoročne zverejniť správu o svojom systéme náležitej starostlivosti vrátane krokov prijatých na plnenie svojich povinností.
- (55) Hospodárske subjekty by mali byť schopné prijímať opodstatnené obavy dotknutých strán, a to aj elektronicky, a mali by dôkladne prešetriť všetky prijaté opodstatnené pripomienky.
- (56) Ostatné právne akty Únie, v ktorých sa stanovujú požiadavky náležitej starostlivosti v hodnotovom reťazci, pokiaľ ide o nepriaznivé vplyvy na ľudské práva alebo na životné prostredie, by sa mali uplatňovať, pokiaľ toto nariadenie neobsahuje osobitné ustanovenia s rovnakým cieľom, povahou a účinkom, ktoré sa môžu upraviť vzhľadom na budúce zmeny právnych aktov Únie. Existencia tohto nariadenia by nemala znamenať, že sa vylučuje uplatňovanie iných právnych aktov Únie, v ktorých sa stanovujú požiadavky týkajúce sa náležitej starostlivosti v hodnotovom reťazci. Ak takéto iné právne akty Únie obsahujú špecifickejšie ustanovenia alebo dopĺňajú požiadavky k ustanoveniam stanoveným v tomto nariadení, takéto ustanovenia by sa mali uplatňovať v spojení s týmto nariadením. Navyše, ak toto nariadenie obsahuje konkrétnejšie ustanovenia, nemali by sa vykladať spôsobom, ktorý ohrozuje účinné uplatňovanie iných právnych aktov Únie v oblasti náležitej starostlivosti alebo dosiahnutie ich všeobecného cieľa. Komisia by mala mať možnosť vydať jasné a ľahko pochopiteľné usmernenia zamerané na to, ako majú hospodárske subjekty a obchodníci, najmä MSP, dosiahnuť súlad s týmto nariadením.
- (57) Rešpektovanie práv pôvodného obyvateľstva v súvislosti s lesmi a zásada slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu (FPIC), a to aj v súlade s Deklaráciou OSN o právach pôvodného obyvateľstva, prispieva k ochrane biodiverzity, zmierneniu zmeny klímy a riešeniu súvisiacich obáv verejného záujmu. Pôvodní obyvatelia majú ekologicky a medicínsky významné tradičné znalosti a veľmi často ponúkajú model udržateľného využívania lesných zdrojov. Týmto spôsobom sa môže prispieť k ochrane in situ v súlade s Dohovorom

o biologickej diverzite. Štúdie tiež naznačujú, že pôvodní obyvatelia bývajúcí v lesoch zohrávajú v boji proti zmene klímy dvojakú úlohu: po prvé, zvyčajne vzdorujú zaberaniu a odlesňovaniu plôch, na ktorých bývali celé generácie, a po druhé, niektoré domorodé komunity považujú za svoju úlohu chrániť lesy, aby tým zmiernili zmenu klímy.

- (58) Zásady stanovené v Deklarácii OSN z Ria o životnom prostredí a rozvoji z roku 1992, najmä zásada č. 10 týkajúca sa významu zvyšovania informovanosti verejnosti a jej zapojenia do environmentálnych otázok a zásada č. 22 týkajúca sa zásadnej úlohy pôvodných obyvateľov pri správe a rozvoji životného prostredia, sú dôležité v súvislosti so zabezpečením udržateľného obhospodarovania lesov.
- (59) Konceptia slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu (FPIC) pôvodného obyvateľstva sa vyvíjala v priebehu rokov po prijatí Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o domorodom a kmeňovom obyvateľstve z roku 1989 (č. 169) a odráža sa v Deklarácii OSN o ochrane práv pôvodného obyvateľstva. Jej cieľom je zabezpečiť, aby sa pri rozhodovaní o projektoch, ktoré majú vplyv na pôvodné obyvateľstvo, tieto vplyvy vzali do úvahy.
- (60) Hospodárske subjekty, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti iných právnych aktov Únie, v ktorých sa stanovujú požiadavky náležitej starostlivosti v hodnotovom reťazci so zreteľom na nepriaznivé vplyvy na ľudské práva alebo životné prostredie, by mali byť schopné plniť si povinnosti podávania správ podľa tohto nariadenia tým, že pri podávaní správ v rámci iných právnych aktov Únie zahrnú požadované informácie.
- (61) Zodpovednosť za presadzovanie tohto nariadenia by mala prislúchať členským štátom, a príslušné orgány členských štátov by mali zabezpečiť plné dodržiavanie tohto nariadenia. Jednotné presadzovanie tohto nariadenia, pokiaľ ide o príslušné výrobky vstupujúce na trh alebo opúšťajúce trh, možno dosiahnuť len systematickou výmenou informácií a spoluprácou medzi príslušnými orgánmi, colnými orgánmi a Komisiou.
- (62) Účinné a efektívne vykonávanie a presadzovanie tohto nariadenia je nevyhnutné na dosiahnutie jeho cieľov. Na tento účel by Komisia mala zriadiť a spravovať informačný systém s cieľom podporiť hospodárske subjekty a príslušné orgány pri predkladaní potrebných informácií o príslušných výrobkoch umiestňovaných na trh a pri prístupe k týmto informáciám. Hospodárske subjekty by mali predkladať vyhlásenia o náležitej starostlivosti prostredníctvom informačného systému. Informačný systém by mal byť prístupný príslušným orgánom a colným orgánom, aby sa im uľahčilo plnenie ich povinností podľa tohto nariadenia, a mal by uľahčovať prenos informácií medzi členskými štátmi, príslušnými orgánmi a colnými orgánmi. Údaje, ktoré nie sú citlivé z obchodného hľadiska, by mali byť prístupné aj pre širšiu verejnosť, pod podmienkou anonymizácie údajov, s výnimkou informácií týkajúcich sa zoznamu právoplatných rozsudkov voči právnickým osobám za porušovanie tohto nariadenia a sankcií, ktoré im boli uložené, pričom by sa mali poskytovať v otvorenom a strojovo čitateľnom formáte v súlade s politikou otvoreného prístupu Únie stanovenou v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 ⁽¹¹⁾.
- (63) V prípade príslušných výrobkov vstupujúcich na trh alebo opúšťajúcich trh by mali byť príslušné orgány poverené overovaním súladu príslušných výrobkov s týmto nariadením, na základe, okrem iného, vyhlásení o náležitej starostlivosti predkladaných hospodárskymi subjektmi. Úlohou colných orgánov by malo byť zabezpečenie toho, aby sa im odkaz na vyhlásenie o náležitej starostlivosti v prípade potreby sprístupnil. Okrem toho, od chvíle, keď sa zavedie elektronické rozhranie na výmenu informácií medzi colnými orgánmi a príslušnými orgánmi, colné orgány by mali preskúmať status vyhlásenia o náležitej starostlivosti v informačnom systéme po počítačovej analýze rizika vykonanej príslušnými orgánmi. Colné orgány by mali prijať primerané opatrenie, ako je pozastavenie alebo odmietnutie príslušnej komodity alebo príslušného výrobku, ak je o to požadované na základe statusu vyhlásenia o náležitej starostlivosti v informačnom systéme. Touto osobitnou organizáciou kontrol sa ruší uplatňovanie kapitoly VII nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 ⁽¹²⁾, pokiaľ ide o uplatňovanie a presadzovanie tohto nariadenia.
- (64) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby boli vždy k dispozícii dostatočné finančné zdroje na to, aby boli príslušné orgány náležite vybavené z personálneho a materiálneho hľadiska. Vyžaduje sa vysoká úroveň zdrojov, aby sa dozory vykonávali efektívne, a preto by sa mali poskytnúť stabilné zdroje na takej úrovni, ktorá bude v každom

⁽¹¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 z 20. júna 2019 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora (Ú. v. EÚ L 172, 26.6.2019, s. 56).

⁽¹²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1).

okamihu zodpovedať potrebám v oblasti presadzovania. Členské štáty by mali mať možnosť doplniť verejnú financovanie tým, že od príslušných hospodárskych subjektov budú žiadať vrátenie nákladov, ktoré vznikajú pri vykonávaní dozorov v súvislosti s príslušnými komoditami a príslušnými výrobkami, pri ktorých sa zistilo, že sú nevyhovujúce.

- (65) Týmto nariadením nie sú dotknuté iné právne akty Únie týkajúce sa tovaru a výrobkov vstupujúcich na trh alebo opúšťajúcich trh, najmä nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013⁽¹³⁾, pokiaľ ide o právomoci colných orgánov a colné kontroly. Dovožcom by sa malo pripomenúť, že v článkoch 220, 254, 256, 257 a 258 uvedeného nariadenia sa stanovuje, že výrobky vstupujúce na trh, ktoré si vyžadujú ďalšie spracovanie, sa majú zaradiť do príslušného colného režimu, ktorý takéto spracovanie umožňuje. Vo všeobecnosti by sa prepustenie do voľného obehu alebo na vývoz nemalo považovať za dôkaz o zhode s právom Únie, keďže takéto prepustenie alebo vývoz nemusí nevyhnutne zahŕňať úplnú kontrolu súladu.
- (66) S cieľom optimalizovať proces kontroly, a to aj minimalizovaním administratívneho zaťaženia, pre príslušné výrobky vstupujúce na trh alebo opúšťajúce trh je potrebné zriadiť interoperabilné elektronické rozhranie, ktoré umožní automatický prenos údajov medzi colnými systémami a informačnými systémami príslušných orgánov. Prostredie centrálného elektronického priečinka Európskej únie pre colníctvo je prirodzenou voľbou, ktorá umožňuje takéto prenosi údajov. Rozhranie by malo byť vysoko automatizované a ľahko použiteľné a malo by colným orgánom a hospodárskym subjektom uľahčovať postupy. Vzhľadom na obmedzené rozdiely medzi údajmi, ktoré sa majú sprístupniť colným orgánom a ktoré sa majú uviesť vo vyhlásení o náležitej starostlivosti, je okrem toho vhodné navrhnúť aj prístup zdieľania „medzi podnikmi a verejnou správou“, v rámci ktorého obchodníci a hospodárske subjekty sprístupnia vyhlásenie o náležitej starostlivosti týkajúce sa príslušného výrobku prostredníctvom vnútroštátneho prostredia centrálného elektronického priečinka pre colníctvo a toto vyhlásenie sa automaticky zasiela do informačného systému podľa tohto nariadenia, ktorý používajú príslušné orgány. Colné orgány a príslušné orgány by mali prispieť k určovaniu údajov, ktoré sa majú zasielať, ako aj k určovaniu akýchkoľvek iných technických požiadaviek.
- (67) Riziko umiestnenia nevyhovujúcich výrobkov na trh alebo ich vývozu sa líši v závislosti od komodity a výrobku, ako aj od krajiny pôvodu a výroby alebo jej častí. Hospodárske subjekty, ktoré obstarávajú komodity a výrobky z krajín alebo ich častí predstavujúcich nízke riziko pestovania, zberu alebo výroby príslušných komodít v rozpore s týmto nariadením, by mali podliehať menšiemu počtu povinností, čím by sa znížili náklady na dodržiavanie predpisov, ako aj administratívna záťaž, pokiaľ hospodársky subjekt nevie alebo nemá dôvod domnievať sa, že existuje riziko nedodržiavania tohto nariadenia. Ak sa príslušný orgán dozvie o riziku, že by sa toto nariadenie obchádzalo, napríklad ak sa príslušná komodita alebo príslušný výrobok vyprodukované vo vysokorizikovej krajine následne spracujú v nízkorizikovej krajine alebo v jej častiach, odkiaľ sa umiestnia na trh alebo vstúpia na trh alebo ho opustia, a vo vyhlásení o náležitej starostlivosti alebo v colnom vyhlásení sa uvádza, že príslušná komodita alebo príslušný výrobok boli vyprodukované v krajine s nízkym rizikom, príslušný orgán by mal prostredníctvom ďalších dozorov overiť, či existuje akýkoľvek nesúlad, a v prípade potreby prijať vhodné opatrenia, ako je zadržanie príslušnej komodity alebo príslušného výrobku a pozastavenie umiestňovania príslušnej komodity alebo príslušného výrobku na trh alebo ich vývoz, ako aj vykonanie ďalších dozorov. Od príslušných orgánov by sa malo požadovať, aby uplatňovali posilnené preskúmanie pre príslušné komodity a príslušné výrobky z vysokorizikových krajín alebo ich častí.
- (68) Okrem toho by Komisia mala posúdiť riziko odlesňovania a degradácie lesov na úrovni krajiny alebo jej častí na základe súboru kritérií, ktoré odrážajú kvantitatívne, objektívne a medzinárodne uznávané údaje, a na základe indícií, že krajiny sa aktívne zapájajú do boja proti odlesňovaniu a degradácii lesov. Tieto referenčné informácie by mali hospodárskym subjektom v Únii uľahčiť uplatňovanie náležitej starostlivosti a príslušným orgánom by mali uľahčiť monitorovanie a presadzovanie dodržiavania predpisov a zároveň by mali motivovať producentské krajiny, aby zvyšovali udržateľnosť svojich systémov poľnohospodárskej výroby a znižovali svoj vplyv na odlesňovanie. To by malo pomôcť zvýšiť transparentnosť a udržateľnosť dodávateľských reťazcov. Systém referenčného porovnávania by mal byť založený na trojstuňovom systéme klasifikácie krajín na krajiny s nízkym, štandardným alebo vysokým rizikom. S cieľom zabezpečiť primeranú transparentnosť a jasnosť by Komisia mala predovšetkým zverejniť údaje, ktoré sa používajú na referenčné porovnanie, ako aj dôvody navrhovanej zmeny klasifikácie a odpoveď dotknutej krajiny. V prípade príslušných výrobkov z krajín s nízkym rizikom alebo z ich častí by hospodárske subjekty mali mať možnosť vykonávať zjednodušenú náležitú starostlivosť. Pre príslušné výrobky z vysokorizikových krajín alebo z ich častí by sa od príslušných orgánov malo vyžadovať, aby uplatňovali posilnené preskúmanie. Komisia by mala byť splnomocnená na prijatie vykonávacích aktov s cieľom stanoviť zoznam krajín alebo ich častí, ktoré predstavujú nízke alebo vysoké riziko.

⁽¹³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

- (69) Komisia by mala spolupracovať s krajinami, ktoré sa klasifikovali alebo mohli klasifikovať ako vysokorizikové, a s relevantnými zainteresovanými stranami v týchto krajinách v rámci snáh o zníženie úrovne rizika.
- (70) Príslušné orgány by mali v pravidelných intervaloch vykonávať dozory hospodárskych subjektov a obchodníkov, aby sa overilo, či si skutočne plnia svoje povinnosti stanovené v tomto nariadení. Príslušné orgány by navyše mali vykonávať dozory na základe relevantných informácií, ktoré majú k dispozícii, vrátane opodstatnených obáv predložených tretími stranami. Príslušné orgány by mali využívať prístup založený na riziku pri určovaní dozorov, ktoré sa majú vykonať. Pokiaľ ide o príslušné výrobky z krajín alebo ich častí, ktoré boli klasifikované ako vysokorizikové, príslušné hospodárske subjekty a obchodníkov, ako aj objemy ich podielu na príslušných komoditách a príslušných výrobkoch, mal by sa uplatňovať dvojaký prístup, ktorý zabezpečí komplexné pokrytie. Od príslušných orgánov by sa preto malo vyžadovať, aby kontrolovali určitý percentuálny podiel hospodárskych subjektov a obchodníkov, pričom by sa dané dozory mali vzťahovať aj na konkrétne percento príslušných výrobkov. Pokiaľ ide o príslušné výrobky z krajín alebo ich častí, ktoré boli klasifikované ako krajiny s nízkym alebo štandardným rizikom, malo by sa od príslušných orgánov vyžadovať, aby kontrolovali aspoň určitý percentuálny podiel hospodárskych subjektov a obchodníkov. Úroveň dozorov by mala byť vyššia v prípade príslušných výrobkov z vysokorizikových krajín alebo ich častí, zatiaľ čo v prípade krajín so štandardným alebo nízkym rizikom alebo ich častí by mohla byť nižšia. Počas preskúmania tohto nariadenia by Komisia mala zhodnotiť a určiť kvantifikované ciele každoročných dozorov, ktoré majú vykonávať príslušné orgány a ktoré sú vhodné na zabezpečenie presadzovania tohto nariadenia a harmonizovaného prístupu v celej únii.
- (71) Dozory hospodárskych subjektov a obchodníkov vykonávané príslušnými orgánmi by sa mali vzťahovať na systémy náležitej starostlivosti a súlad príslušných výrobkov s týmto nariadením. Dozory by mali vychádzať z plánu založeného na riziku, ktorý by mal obsahovať kritériá rizika, ktoré umožnia príslušným orgánom vykonať analýzu rizika v súvislosti s vyhláseniami o náležitej starostlivosti predloženými hospodárskymi subjektmi a obchodníkmi. Kritériá rizika by mali zohľadňovať riziko odlesňovania spojené s príslušnými komoditami v krajine produkcie, históriu nedodržania povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia zo strany hospodárskych subjektov a obchodníkov a akékoľvek ďalšie relevantné informácie, ktoré majú príslušné orgány k dispozícii. Analýza rizika týkajúca sa vyhlásení o náležitej starostlivosti by mala príslušným orgánom umožniť identifikáciu tých hospodárskych subjektov, obchodníkov a príslušných výrobkov, ktoré je potrebné skontrolovať. Táto analýza rizika by sa mala vykonávať pomocou postupov elektronického spracovania údajov v informačnom systéme, prostredníctvom ktorého sa predkladajú vyhlásenia o náležitej starostlivosti. Ak je to potrebné a technicky možné, príslušné orgány by mali mať po konzultácii s orgánmi tretích krajín a v úzkej spolupráci s nimi možnosť vykonávať aj dozory na mieste.
- (72) V prípade, že analýza rizika v súvislosti s vyhláseniami o náležitej starostlivosti odhalí vysoké riziko nesúlady konkrétnych relevantných výrobkov, príslušné orgány by mali mať možnosť prijať okamžité predbežné opatrenia s cieľom zabrániť umiestneniu týchto výrobkov na trh, ich sprístupneniu na trhu alebo ich vývozu. V prípade, že takéto príslušné výrobky vstupovali na trh alebo ho opúšťali, príslušné orgány by mali požiadať colné orgány o pozastavenie prepustenia do voľného obehu alebo na vývoz, aby príslušné orgány mohli vykonať potrebné dozory. Takéto žiadosti by sa mali oznámiť prostredníctvom systému rozhrania medzi colnými orgánmi a príslušnými orgánmi. Pozastavenie umiestňovania na trh alebo sprístupňovania na trhu, prepustenia do voľného obehu alebo na vývoz by sa malo obmedziť na tri pracovné dni alebo 72 hodín v prípade príslušných výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze, s výnimkou prípadov, keď príslušné orgány potrebujú dodatočnú lehotu na posúdenie súladu príslušných komodít a príslušných výrobkov s týmto nariadením. V takýchto prípadoch by príslušné orgány mali prijať dodatočné predbežné opatrenia na predĺženie obdobia pozastavenia alebo v prípade, že príslušné výrobky vstupujú na trh alebo ho opúšťajú, mali by požiadať colné orgány o takéto predĺženie.
- (73) Príslušné orgány by mali pravidelne aktualizovať ich plány dozorov na základe výsledkov vykonávania týchto dozorov. Hospodárske subjekty, ktoré vykazujú konzistentné dodržiavanie predpisov, by mohli podliehať menej častým dozorom.
- (74) S cieľom zabezpečiť vykonávanie a účinné presadzovanie tohto nariadenia by členské štáty mali mať právomoc stiahnuť a späťne prevziať nevyhovujúce výrobky a prijať primerané nápravné opatrenia. Mali by takisto zabezpečiť, aby porušenie tohto nariadenia hospodárskymi subjektmi a obchodníkmi podliehalo účinným, primeraným a odradzujúcim sankciám.
- (75) S cieľom zvýšiť zodpovednosť hospodárskych subjektov a obchodníkov by Komisia mala na svojom webovom sídle uverejniť zoznam právoplatných rozsudkov voči právnickým osobám za porušenia tohto nariadenia a sankcie, ktoré im boli uložené. Uvedené informácie by mohli pomôcť príslušným orgánom, iným hospodárskym subjektom a obchodníkom vykonávať ich posudzovania rizík a zvýšiť informovanosť spotrebiteľov a občianskej spoločnosti, pokiaľ ide o hospodárske subjekty a obchodníkov, ktorí porušujú toto nariadenie.

- (76) Vykonávanie tohto nariadenia si bude vyžadovať dostatočné zdroje a kapacity. V tejto súvislosti by členské štáty mali okrem vnútroštátnych zdrojov čo najviac využívať príležitosti a možnosti podpory, ktoré sú dostupné na úrovni Únie, a iné prostriedky vrátane kohéznych fondov a nástrojov na budovanie kapacít, najmä v kontexte Nástroja technickej podpory zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 ⁽¹⁴⁾.
- (77) Vzhľadom na medzinárodný charakter odlesňovania a degradácie lesov a súvisiaceho obchodu by príslušné orgány mali spolupracovať navzájom, s colnými orgánmi členských štátov, s Komisiou a so správnymi orgánmi tretích krajín. Príslušné orgány by mali spolupracovať aj s príslušnými orgánmi dohľadu nad inými právnymi aktmi Únie a presadzovania iných právnych aktov Únie, v ktorých sa stanovujú požiadavky náležitej starostlivosti v hodnotovom reťazci, pokiaľ ide o nepriaznivé vplyvy na ľudské práva alebo na životné prostredie.
- (78) Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je na súdoch členských štátov, aby zabezpečili súdnu ochranu práv osôb podľa práva Únie. V článku 19 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) sa navyše členským štátom ukladá povinnosť stanoviť prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie. V tejto súvislosti by členské štáty mali zabezpečiť, aby verejnosť vrátane fyzických alebo právnických osôb, ktoré predkladajú opodstatnené obavy v súlade s týmto nariadením, mala prístup k spravodlivosti v súlade so záväzkami, na ktorých sa členské štáty dohodli ako zmluvné strany Dohovoru Európskej hospodárskej komisie OSN (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia z 25. júna 1998 (ďalej len „Aarhuský dohovor“).
- (79) S cieľom zabezpečiť, aby toto nariadenie zostalo relevantné a nasledovalo vývoj v oblasti obchodu, vedy a techniky, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zoznam číselných znakov KN pre príslušné výrobky stanovený v prílohe I k tomuto nariadeniu. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ⁽¹⁵⁾. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov by sa všetky dokumenty mali doručiť Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (80) Nariadením (EÚ) č. 995/2010 sa zakazuje uvádzanie nezákonne vyťaženého dreva a výrobkov z dreva na trh Únie. Pre hospodárske subjekty, ktoré uvádzajú drevo na trh po prvýkrát, sa v ňom stanovuje povinnosť uplatňovať náležitú starostlivosť a pre obchodníkov povinnosť viesť vysledovateľné záznamy o svojich dodávateľoch a zákazníkoch. Týmto nariadením by sa mala zachovať povinnosť zabezpečiť zákonnosť príslušných výrobkov vrátane dreva a výrobkov z dreva umiestňovaných na trh a táto povinnosť by sa mala doplniť o požiadavku udržateľnosti. Nariadenie (EÚ) č. 995/2010 a súvisiace vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 607/2012 ⁽¹⁶⁾ sú preto v dôsledku tohto nariadenia nadbytočné a mali by sa zrušiť. Drevo a výrobky z dreva vymedzené v článku 2 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 995/2010 zodpovedajú drevu a výrobkom z dreva, ktoré sú uvedené v prílohe I k tomuto nariadeniu a ktoré obsahujú drevo alebo boli vyrobené s jeho použitím.
- (81) Nariadenie (ES) č. 2173/2005 vytvorilo licenčný systém pre vynútiteľnosť práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve (FLEGT) na dovoz dreva do Únie. Licenčný systém sa vykonáva prostredníctvom dobrovoľných partnerských dohôd s krajinami produkujúcimi drevo, ktorých cieľom je zastaviť nezákonnú ťažbu dreva a zlepšiť obhospodarovanie lesov a súvisiaci obchod. Toto nariadenie by malo vychádzať z pozitívnych výsledkov dosiahnutých na základe licenčného systému FLEGT, najmä pokiaľ ide o väčšiu účasť zainteresovaných strán a lepšie obhospodarovanie lesov. V osobitných prípadoch by dobrovoľné partnerské dohody mohli doplniť toto nariadenie, pokiaľ ide o zákonnosť výrobkov z dreva. S cieľom rešpektovať existujúce dvojstranné záväzky a zachovať pokrok dosiahnutý s partnerskými krajinami, ktoré majú zavedený operačný systém (etapa vydávania licencií

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹⁶⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 607/2012 zo 6. júla 2012 o podrobných pravidlách v súvislosti so systémom náležitej starostlivosti a pravidelnosťou a povahou kontrol monitorovacích organizácií v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010, ktorým sa ustanovujú povinnosti hospodárskych subjektov uvádzajúcich na trh drevo a výrobky z dreva (Ú. v. EÚ L 177, 7.7.2012, s. 16).

FLEGT), a v prípade potreby a na základe dohody spolupracovať so súčasnými partnermi v rámci dobrovoľných partnerských dohôd na dosiahnutí tejto etapy, by toto nariadenie malo zahŕňať ustanovenie, ktorým sa drevo a výrobky z dreva, na ktoré sa vzťahuje platná licencia FLEGT, považujú za drevo a výrobky, ktoré sú v súlade s požiadavkou zákonnosti podľa nariadenia (ES) č. 2173/2005.

- (82) Hoci sa toto nariadenie zaoberá odlesňovaním a degradáciou lesov, ako sa uvádza v oznámení o posilnení opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov, ochrana lesov by nemala viesť ku konverzii alebo degradácii iných prírodných ekosystémov. Ekosystémy vrátane obhospodarovaných ekosystémov, ako sú mokrade, savany a rašeliniská, zohrávajú veľmi dôležitú úlohu v rámci globálneho úsilia zameraného na boj proti zmene klímy a kríze biodiverzity, ako aj v rámci iných cieľov v oblasti udržateľného rozvoja, a je potrebné predchádzať ich konverzii alebo degradácii a zároveň prijať osobitné naliehavé opatrenia. Vzhľadom na stopu, ktorá Únia zanecháva na iných ako lesných prírodných ekosystémoch, Komisia by mala vykonať hodnotenie rozšírenia rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia na inú pôdu porastenú drevinami a v prípade potreby predložiť legislatívny návrh na toto rozšírenie, a to najneskôr jeden rok po dátume nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Okrem toho by Komisia najneskôr do dvoch rokov po dátume nadobudnutia účinnosti mala vyhodnotiť rozšírenie rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia na iné prírodné ekosystémy vrátane inej pôdy s vysokými zásobami uhlíka a s vysokou hodnotou biodiverzity, ako sú trávne porasty, rašeliniská a mokrade, a v prípade potreby predložiť legislatívny návrh na toto rozšírenie. Ekosystémom čoraz viac hrozí konverzia a degradácia v dôsledku produkcie komodít pre trh Únie. Komisia by tiež mala najneskôr dva roky po dátume nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia posúdiť potrebu a uskutočniteľnosť rozšírenia rozsahu jeho pôsobnosti na ďalšie komodity. Komisia by zároveň mala preskúmať aj zoznam číselných znakov KN pre príslušné výrobky stanovený v prílohe I k tomuto nariadeniu.
- (83) S ohľadom na žiadosť Európskeho parlamentu uvedenú v jeho uznesení z 22. októbra 2020 s názvom „Právny rámec EÚ na zastavenie a zvrátenie globálneho odlesňovania, za ktoré je zodpovedná EÚ“ a na žiadosť prevažnej väčšiny z takmer 1,2 milióna účastníkov verejnej konzultácie Komisie by Komisia mala zamerať svoje hodnotenie a každý budúci legislatívny návrh na rozšírenie rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia na iné ako lesné ekosystémy a ich konverziu a degradáciu.
- (84) Ak je na účely tohto nariadenia potrebné spracúvať osobné údaje, tieto údaje by sa mali spracúvať v súlade s právom Únie v oblasti ochrany osobných údajov. Na každé spracúvanie osobných údajov podľa tohto nariadenia sa príslušne vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁽¹⁷⁾ a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725⁽¹⁸⁾.
- (85) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to boj proti odlesňovaniu a degradácii lesov prostredníctvom zníženia podielu spotreby v Únii na tomto odlesňovaní a degradácii, nie je možné dostatočne dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu jeho rozsahu ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (86) Hospodárskym subjektom, obchodníkom a príslušným orgánom by sa malo poskytnúť dostatočné obdobie na to, aby sa pripravili na plnenie požiadaviek tohto nariadenia,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá týkajúce sa umiestňovania na trh Únie, sprístupňovania na trhu Únie a vývozu z Únie príslušných výrobkov uvedených v prílohe I, ktoré obsahujú príslušné komodity, a to hovädzí dobytok, kakao, kávu, palmu olejnú, kaučuk, sóju a drevo, boli nimi kŕmené alebo boli vyrobené s ich použitím, s cieľom:

- a) minimalizovať podiel Únie na odlesňovaní a degradácii lesov na celom svete, a tým prispieť k zníženiu globálneho odlesňovania;

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

b) znížiť podiel Únie na emisiách skleníkových plynov a strate biodiverzity na celom svete.

2. S výnimkou ustanovení v článku 37 ods. 3 sa toto nariadenie neuplatňuje na príslušné výrobky uvedené v prílohe I vyrobené pred dátumom určeným v článku 38 ods. 1.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „príslušné komodity“ sú hovädzí dobytok, kakao, káva, palma olejná, kaučuk, sója a drevo;
2. „príslušné výrobky“ sú výrobky uvedené v prílohe I, ktoré obsahujú príslušné komodity, boli nimi kŕmené alebo boli vyrobené s ich použitím;
3. „odlesňovanie“ je konverzia lesa na poľnohospodárske využitie bez ohľadu na to, či je alebo nie je spôsobená človekom;
4. „les“ je pozemok s rozlohou viac ako 0,5 hektára so stromami vyššími ako 5 metrov a korunovým zápojom viac ako 10 %, alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty in situ, s výnimkou pozemkov, ktoré sa prevažne využívajú na poľnohospodárske účely alebo ako pozemky v zastavanom území;
5. „poľnohospodárske využitie“ je využívanie pôdy na účely poľnohospodárstva vrátane poľnohospodárskej plantáže a dočasne nevyužitej poľnohospodárskej pôdy a pôdy pre chov hospodárskych zvierat;
6. „poľnohospodárska plantáž“ je pôda so stromovými porastmi v systémoch poľnohospodárskej výroby, ako sú ovocné sady, plantáže palmy olejnej, olivové sady a agrolesnícké systémy, keď sa plodiny pestujú pod stromovým porastom; zahŕňa všetky výsadby príslušných komodít okrem dreva; poľnohospodárska plantáž je vylúčená z vymedzenia pojmu „les“;
7. „degradácia lesov“ sú štrukturálne zmeny lesného porastu v podobe konverzie:
 - a) pralesov alebo prirodzene sa obnovujúcich lesov na lesné plantáže alebo inú pôdu porastenú drevinami, alebo
 - b) pralesov na lesy z umelej obnovy;
8. „prales“ je prirodzene sa obnovujúci les s pôvodnými druhmi stromov bez jasne viditeľných známkov ľudskej činnosti a bez výrazného narušenia ekologických procesov;
9. „prirodzene sa obnovujúci les“ je les tvorený predovšetkým stromami, ktoré vyrástli v rámci prirodzenej regenerácie; zahŕňa hociktoré z nasledujúcich:
 - a) lesy, u ktorých nie je možné rozlíšiť, či sú z umelej obnovy alebo sa prirodzene regenerovali;
 - b) lesy so zmesou pôvodných druhov stromov z prirodzenej obnovy a stromov zo sadby alebo sejby, pričom sa očakáva, že stromy z prirodzenej obnovy budú vo veku zrelosti porastu tvoriť hlavnú časť zásoby dreva;
 - c) výmladkové porasty zo stromov, ktoré pochádzajú z prirodzenej obnovy;
 - d) stromy introdukovaných druhov z prirodzenej obnovy;
10. „les z umelej obnovy“ je les zložený prevažne zo stromov zo sadby a/alebo úmyselnej sejby, pričom sa očakáva, že stromy založené sadbou alebo sejbou budú vo veku zrelosti porastu tvoriť vyše 50 % zásoby dreva; zahŕňa výmladkové porasty zo stromov, ktoré boli pôvodne vysadené alebo vysiate;
11. „lesná plantáž“ je les z umelej obnovy, ktorý je intenzívne obhospodarovaný a pri výsadbe a vo veku zrelosti porastu spĺňa všetky tieto kritériá: jeden alebo dva druhy v rovnakej vekovej triede a s pravidelným rozstupom; zahŕňa plantáže s krátkymi rubnými dobami na získavanie dreva, vlákny a energie, vylúčené sú lesy vysadené na ochranu alebo obnovu ekosystému, ako aj lesy založené sadbou alebo sejbou, ktoré sa vo veku zrelosti porastu podobajú alebo sa budú podobať prirodzene sa obnovujúcim lesom;

12. „iná pôda porastená drevinami“ je pozemok, ktorý nie je klasifikovaný ako „les“, s rozlohou viac ako 0,5 hektára so stromami vyššími ako 5 metrov a korunovým zápojom 5 až 10 %, alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty in situ, alebo s kombinovaným krytom krovín a stromov nad 10 %, s výnimkou pozemkov, ktoré sa prevažne využívajú na poľnohospodárske účely alebo ako pozemky v zastavanom území;
13. „nespôsobilý odlesňovanie“ znamená:
 - a) že príslušné výrobky obsahujú príslušné komodity, boli kŕmené príslušnými komoditami alebo boli vyrobené s použitím príslušných komodít, ktoré boli vyprodukované na pozemku, ktorý nebol vystavený odlesňovaniu po 31. decembri 2020, a
 - b) v prípade príslušných výrobkov, ktoré obsahujú drevo alebo boli vyrobené s použitím dreva, že drevo bolo vyťažené z lesa bez spôsobenia degradácie lesov po 31. decembri 2020;
14. „vyprodukované“ je vypestované, vyťažené, získané alebo chované na príslušných plochách pozemku alebo, pokiaľ ide o hovädzí dobytok, v zariadení;
15. „hospodársky subjekt“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodnej činnosti umiestňuje príslušné výrobky na trh alebo ich vyváža;
16. „umiestnenie na trh“ je prvé sprístupnenie príslušnej komodity alebo príslušného výrobku na trhu Únie;
17. „obchodník“ je každá osoba v dodávateľskom reťazci iná ako hospodársky subjekt, ktorá v rámci obchodnej činnosti sprístupňuje príslušné výrobky na trhu;
18. „sprístupnenie na trh“ je každá dodávka príslušného výrobku na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Únie v rámci obchodnej činnosti, či už za poplatok alebo bezplatne;
19. „v rámci obchodnej činnosti“ je na účely spracovania, distribúcie komerčným alebo nekomerčným spotrebiteľom alebo na použitie v podnikaní samotného hospodárskeho subjektu alebo obchodníka;
20. „osoba“ je fyzická osoba, právnická osoba alebo každé združenie osôb, ktoré nie je právnickou osobou, ale je podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva spôsobilé na právne úkony;
21. „osoba usadená v Únii“ je:
 - a) v prípade fyzickej osoby akákoľvek osoba, ktorá má v Únii svoje bydlisko;
 - b) v prípade právnickej osoby alebo združenia osôb akákoľvek osoba, ktorá má v Únii svoje registrované sídlo, centrálu alebo stálu prevádzkareň;
22. „splnomocnený zástupca“ je každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá dostala v súlade s článkom 6 písomné splnomocnenie od hospodárskeho subjektu alebo obchodníka konať v jeho mene pri špecifikovaných úlohách týkajúcich sa povinností hospodárskeho subjektu alebo obchodníka podľa tohto nariadenia;
23. „krajina pôvodu“ je krajina alebo územie, ako sú uvedené v článku 60 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
24. „krajina produkcie“ je krajina alebo územie, kde bola príslušná komodita alebo príslušná komodita použitá pri výrobe príslušného výrobku či obsiahnutá v príslušnom výrobku vyprodukovaná;
25. „nevyhovujúce výrobky“ sú príslušné výrobky, ktoré nie sú v súlade s článkom 3;
26. „zanedbateľné riziko“ je úroveň rizika, ktorá sa vzťahuje na príslušné komodity a príslušné výrobky, ak na základe úplného posúdenia informácií špecifických pre výrobok a všeobecných informácií a v prípade potreby na základe uplatnenia vhodných zmierňujúcich opatrení tieto komodity alebo výrobky nezakladajú žiadny dôvod na obavy z toho, že nie sú v súlade s článkom 3 písm. a) alebo b);
27. „plocha pozemku“ je pozemok v rámci jedného nehnuteľného majetku, ako sa uznáva v právnych predpisoch krajiny produkcie, na ktorej prevládajú dostatočne homogénne podmienky umožňujúce na súhrnnej úrovni vyhodnotiť riziko odlesňovania a degradácie lesov spojené s príslušnými komoditami vyprodukovanými na tomto pozemku;
28. „geolokalizácia“ je zemepisná poloha plochy pozemku opísaná súradnicami zemepisnej šírky a dĺžky, ktoré zodpovedajú aspoň jednému bodu zemepisnej šírky a jednému bodu zemepisnej dĺžky a používajú najmenej šesť desiatinných miest; v prípade plôch pozemkov s rozlohou viac ako štyri hektáre používaných pre produkciu príslušných komodít iných ako hovädzí dobytok sa uvedie s použitím polygónov s dostatočným počtom bodov zemepisnej šírky a zemepisnej dĺžky na opísanie obvodu každej plochy pozemku;
29. „zariadenie“ sú akékoľvek priestory, objekty alebo v prípade chovu s voľným výbehom akékoľvek prostredie alebo miesto, kde sa dočasne alebo natrvalo držia hospodárske zvieratá;

30. „mikropodniky, malé a stredné podniky“ alebo „MSP“ sú mikropodniky a malé a stredné podniky v zmysle vymedzenia v článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ⁽¹⁹⁾;
31. „opodstatnená obava“ je riadne odôvodnené tvrdenie založené na objektívnych a overiteľných informáciách týkajúce sa nedodržania tohto nariadenia, ktoré by si mohlo vyžadovať zásah príslušných orgánov;
32. „príslušné orgány“ sú orgány určené podľa článku 14 ods. 1;
33. „colné orgány“ sú colné orgány vymedzené v článku 5 bode 1 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
34. „colné územie“ je územie vymedzené v článku 4 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
35. „tretia krajina“ je krajina alebo územie mimo colného územia Únie;
36. „prepustenie do voľného obehu“ je režim stanovený v článku 201 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
37. „vývoz“ je režim stanovený v článku 269 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
38. „príslušné výrobky vstupujúce na trh“ sú príslušné výrobky z tretích krajín umiestnené do colného režimu „prepustenie do voľného obehu“, ktoré sú určené na umiestnenie na trh Únie a nie sú určené na súkromné použitie alebo spotrebu v rámci colného územia Únie;
39. „príslušné výrobky opúšťajúce trh“ sú príslušné výrobky umiestnené do colného režimu „vývoz“;
40. „príslušné právne predpisy krajiny produkcie“ sú právne predpisy platné v krajine produkcie týkajúce sa právneho postavenia územia produkcie, pokiaľ ide o:
 - a) práva na využívanie pozemkov;
 - b) ochranu životného prostredia;
 - c) pravidlá týkajúce sa lesov vrátane obhospodarovania lesov a ochrany biodiverzity, ak priamo súvisia s ťažbou dreva;
 - d) práva tretích strán;
 - e) pracovné práva;
 - f) ľudské práva chránené podľa medzinárodného práva;
 - g) zásadu slobodného predchádzajúceho a informovaného súhlasu (FPIC) ustanovenú v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva;
 - h) daňové, protikorupčné, obchodné a colné predpisy.

Článok 3

Zákaz

Príslušné komodity a príslušné výrobky sa nesmú umiestňovať na trh alebo sprístupňovať na trhu ani vyvážať, ak nie sú splnené všetky tieto podmienky:

- a) nespôsobujú odlesňovanie;
- b) boli vyprodukované v súlade s príslušnými právnymi predpismi krajiny produkcie a
- c) sú opatrené vyhlásením o náležitej starostlivosti.

KAPITOLA 2

POVINNOSTI HOSPODÁRSKYCH SUBJEKTOV A OBCHODNÍKOV

Článok 4

Povinnosti hospodárskych subjektov

1. Hospodárske subjekty uplatňujú náležitú starostlivosť v súlade s článkom 8 pred umiestnením príslušných výrobkov na trh alebo ich vývozom s cieľom preukázať, že príslušné výrobky sú v súlade s článkom 3.

⁽¹⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných zvierkach, konsolidovaných účtovných zvierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19).

2. Hospodárske subjekty nesmú umiestňovať príslušné výrobky na trh ani ich vyvážať bez predchádzajúceho predloženia vyhlásenia o náležitej starostlivosti. Hospodárske subjekty, ktoré na základe uplatňovania náležitej starostlivosti v súlade s článkom 8 dospeli k záveru, že príslušné výrobky sú v súlade s článkom 3 pred umiestnením príslušných výrobkov na trh alebo pred ich vývozom, sprístupnia príslušným orgánom prostredníctvom informačného systému uvedeného v článku 33 vyhlásenie o náležitej starostlivosti. Takéto elektronicky dostupné a zasielateľné vyhlásenie o náležitej starostlivosti musí obsahovať informácie stanovené v prílohe II pre príslušné výrobky a vyhlásenie hospodárskeho subjektu, že uplatnil náležitú starostlivosť a že sa nezistilo žiadne riziko alebo sa zistilo len zanedbateľné riziko.
3. Sprístupnením vyhlásenia o náležitej starostlivosti príslušným orgánom hospodársky subjekt preberá zodpovednosť za súlad príslušného výrobku s článkom 3. Hospodárske subjekty uchovávajú záznamy o vyhláseniach o náležitej starostlivosti päť rokov od dátumu predloženia vyhlásenia prostredníctvom informačného systému uvedeného v článku 33.
4. Hospodárske subjekty nesmú umiestňovať príslušné výrobky na trh ani ich vyvážať, ak nastane jeden alebo viacero z týchto prípadov:
 - a) príslušné výrobky sú nevyhovujúce;
 - b) uplatňovaním náležitej starostlivosti sa odhalilo nezanedbateľné riziko, že príslušné výrobky sú nevyhovujúce;
 - c) hospodársky subjekt nebol schopný splniť povinnosti uvedené v odsekoch 1 a 2.
5. Hospodárske subjekty, ktoré získajú alebo sa dozvedia nové relevantné informácie vrátane opodstatnených obáv, ktoré naznačujú existenciu rizika, že príslušný výrobok, ktorý umiestnili na trh, nie je v súlade s týmto nariadením, musia bezodkladne informovať príslušné orgány členských štátov, v ktorých príslušný výrobok umiestnili na trh, ako aj obchodníkov, ktorým príslušný výrobok dodali. V prípade vývozu hospodárske subjekty informujú príslušný orgán toho členského štátu, ktorý je krajinou produkcie.
6. Hospodárske subjekty ponúknu príslušným orgánom akúkoľvek potrebnú pomoc s cieľom uľahčiť vykonávanie dozorov podľa článku 18 vrátane prístupu do priestorov a sprístupnenia dokumentácie a záznamov.
7. Hospodárske subjekty oznamujú hospodárskym subjektom a obchodníkom na nižších úrovniach dodávateľského reťazca pre príslušné výrobky, ktoré umiestnili na trh alebo vyviezli, všetky informácie potrebné na preukázanie toho, že sa uplatnila náležitá starostlivosť a že sa nezistilo žiadne riziko alebo sa zistilo len zanedbateľné riziko, vrátane referenčných čísel vyhlásení o náležitej starostlivosti súvisiacich s týmito výrobkami.
8. Odchyľne od odseku 1 tohto článku sa od hospodárskych subjektov, ktoré patria medzi MSP, nevyžaduje uplatňovať náležitú starostlivosť, ak ide o príslušné výrobky obsiahnuté v príslušných výrobkoch alebo vyrobené z príslušných výrobkov, v súvislosti s ktorými sa už uplatnila náležitá starostlivosť v súlade s odsekom 1 tohto článku, a v ktorého prípade už bolo v súlade s článkom 33 predložené vyhlásenie o náležitej starostlivosti. V takýchto prípadoch hospodárske subjekty, ktoré patria medzi MSP, poskytnú na požiadanie príslušným orgánom referenčné číslo vyhlásenia o náležitej starostlivosti. V prípade častí príslušných výrobkov, na ktoré sa neuplatnila náležitá starostlivosť, hospodárske subjekty, ktoré patria medzi MSP, uplatnia náležitú starostlivosť v súlade s odsekom 1 tohto článku.
9. Hospodárske subjekty, ktoré nepatria medzi MSP, sa môžu odvolávať na vyhlásenia o náležitej starostlivosti, ktoré sa už predložili v súlade s článkom 33, len po tom, ako sa presvedčili, že náležitá starostlivosť týkajúca sa príslušných výrobkov obsiahnutých v príslušných výrobkoch alebo vyrobených z príslušných výrobkov bola uplatnená v súlade s odsekom 1 tohto článku. Do vyhlásení o náležitej starostlivosti, ktoré predkladajú podľa odseku 2 tohto článku, zahrnú referenčné čísla takýchto vyhlásení o náležitej starostlivosti, ktoré sa už predložili v súlade s článkom 33. V prípade častí príslušných výrobkov, na ktoré sa neuplatnila náležitá starostlivosť, hospodárske subjekty, ktoré nepatria medzi MSP, uplatnia náležitú starostlivosť v súlade s odsekom 1 tohto článku.
10. Každý hospodársky subjekt, ktorý odkazuje na vyhlásenie o náležitej starostlivosti už predložené v súlade s článkom 33, naďalej nesie zodpovednosť za súlad príslušných výrobkov s článkom 3 vrátane toho, že sa pred umiestnením takýchto príslušných výrobkov na trh alebo ich vývozom nezistilo žiadne riziko alebo sa zistilo len zanedbateľné riziko.

Článok 5

Povinnosti obchodníkov

1. Obchodníci, ktorí nepatria medzi MSP, sa považujú za hospodárske subjekty, ktoré nepatria medzi MSP, a vzťahujú sa na nich povinnosti a ustanovenia článkov 3, 4, 6, 8 až 13, článku 16 ods. 8 až 11 a článku 18, pokiaľ ide o príslušné komodity a príslušné výrobky, ktoré sprístupňujú na trhu.

2. Obchodníci, ktorí patria medzi MSP, sprístupňujú príslušné výrobky na trhu len vtedy, ak majú informácie požadované podľa odseku 3.
3. Obchodníci, ktorí patria medzi MSP, zhromažďujú a uchovávajú tieto informácie týkajúce sa príslušných výrobkov, ktoré zamýšľajú sprístupniť na trhu:
 - a) meno, registrované obchodné meno alebo zapísaná ochranná známka, poštová adresa, emailová adresa a, ak je k dispozícii, webová adresa hospodárskych subjektov alebo obchodníkov, ktorí im dodali príslušné výrobky, ako aj referenčné čísla vyhlásení o náležitej starostlivosti vzťahujúcich sa na uvedené výrobky;
 - b) meno, registrované obchodné meno alebo zapísaná ochranná známka, poštová adresa, emailová adresa a, ak je k dispozícii, webová adresa hospodárskych subjektov alebo obchodníkov, ktorým príslušné výrobky dodali.
4. Obchodníci, ktorí patria medzi MSP, uchovávajú informácie uvedené v odseku 3 najmenej päť rokov od dátumu sprístupnenia na trhu a na požiadanie dané informácie poskytujú príslušným orgánom.
5. Obchodníci, ktorí patria medzi MSP a získajú alebo sa dozvedia nové relevantné informácie vrátane opodstatnených obáv, ktoré naznačujú existenciu rizika, že príslušný výrobok, ktorý sprístupnili na trhu, nie je v súlade s týmto nariadením, musia bezodkladne informovať príslušné orgány členských štátov, v ktorých príslušný výrobok sprístupnili na trhu, ako aj obchodníkov, ktorým príslušný výrobok dodali.
6. Obchodníci, bez ohľadu na to, či patria alebo nepatria medzi MSP, ponúknu príslušným orgánom akúkoľvek potrebnú pomoc s cieľom uľahčiť vykonávanie dozorov podľa článkov 18 a 19, vrátane prístupu do priestorov a sprístupnenia dokumentácie a záznamov.

Článok 6

Splnomocnení zástupcovia

1. Hospodárske subjekty alebo obchodníci môžu splnomocneného zástupcu splnomocniť, aby v ich mene predložil vyhlásenie o náležitej starostlivosti podľa článku 4 ods. 2 V takýchto prípadoch hospodársky subjekt alebo obchodník naďalej nesie zodpovednosť za súlad príslušného výrobku s článkom 3.
2. Splnomocnený zástupca na požiadanie poskytne príslušným orgánom kópiu splnomocnenia v úradnom jazyku Únie a kópiu v úradnom jazyku členského štátu, v ktorom sa spracúva vyhlásenie o náležitej starostlivosti, alebo, ak to nie je možné, v angličtine.
3. Hospodársky subjekt, ktorý je fyzickou osobou alebo mikropodnikom, môže splnomocniť hospodársky subjekt alebo obchodníka, ktorý nasleduje na nižšej úrovni dodávateľského reťazca a ktorý nie je fyzickou osobou alebo mikropodnikom, aby konal ako jeho splnomocnený zástupca. Tento nasledujúci hospodársky subjekt alebo obchodník na nižšej úrovni dodávateľského reťazca nesmie umiestňovať príslušné výrobky na trh ani sprístupňovať príslušné výrobky na trhu ani ich vyvážať, bez toho, aby v mene daného hospodárskeho subjektu predložil vyhlásenie o náležitej starostlivosti podľa článku 4 ods. 2 V takýchto prípadoch hospodársky subjekt, ktorý je fyzickou osobou alebo mikropodnikom, naďalej nesie zodpovednosť za súlad príslušného výrobku s článkom 3 a tomuto nasledujúcemu hospodárskemu subjektu alebo obchodníkovi na nižšej úrovni dodávateľského reťazca oznámi všetky informácie potrebné na potvrdenie toho, že sa uplatnila náležitá starostlivosť a že sa nezistilo žiadne alebo sa zistilo len zanedbateľné riziko.

Článok 7

Umiestňovanie na trh hospodárskymi subjektmi usadenými v tretích krajinách

Ak fyzická alebo právnická osoba usadená mimo Únie umiestňuje na trh príslušné výrobky, sa prvá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá takéto príslušné výrobky sprístupňuje na trhu, považuje za hospodársky subjekt v zmysle tohto nariadenia.

Článok 8

Náležitá starostlivosť

1. Pred umiestnením príslušných výrobkov na trh alebo pred ich vývozom uplatňujú hospodárske subjekty náležitú starostlivosť, pokiaľ ide o všetky príslušné výrobky dodávané každým konkrétnym dodávateľom.
2. Náležitá starostlivosť zahŕňa:
 - a) zhromažďovanie informácií, údajov a dokumentov potrebných na splnenie požiadaviek stanovených v článku 9;
 - b) opatrenia na posúdenie rizika, ako sa uvádza v článku 10;

c) opatrenia na zmiernenie rizika, ako sa uvádza v článku 11.

Článok 9

Požiadavky na informácie

1. Hospodárske subjekty zhromažďujú informácie, dokumenty a údaje, ktoré preukazujú, že príslušné výrobky sú v súlade s článkom 3. Na tento účel hospodársky subjekt zhromažďuje, organizuje a uchováva päť rokov od dátumu umiestnenia príslušných výrobkov na trh alebo ich vývozu tieto informácie spolu s dôkazmi týkajúce sa každého príslušného výrobku:

- a) opis vrátane obchodného mena a typu príslušných výrobkov a v prípade príslušných výrobkov, ktoré obsahujú drevo alebo boli vyrobené s použitím dreva, aj názov druhu dreviny a jeho úplný vedecký názov; opis výrobku obsahuje zoznam príslušných komodít alebo príslušných výrobkov, ktoré obsahuje alebo ktoré sa používajú na výrobu týchto výrobkov;
- b) množstvo príslušných výrobkov; v prípade príslušných výrobkov, ktoré vstupujú na trh alebo ho opúšťajú, sa má množstvo vyjadriť v kilogramoch čistej hmotnosti a prípadne v doplnkovej jednotke stanovenej v prílohe I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87⁽²⁰⁾ vo vzťahu k číselnému označeniu podľa harmonizovaného systému, alebo vo všetkých ostatných prípadoch množstvo sa má vyjadriť v čistej hmotnosti alebo prípadne objeme alebo počte položiek; doplnková jednotka je uplatniteľná vo vyhlásení o náležitej starostlivosti, ak je jednotka definovaná pre všetky možné podpoložky pod číselným označením podľa harmonizovaného systému uvedeným;
- c) krajina produkcie a v relevantnom prípade jej časti;
- d) geolokalizácia všetkých plôch pozemku, kde sa vyprodukovali príslušné komodity, ktoré príslušný výrobok obsahuje alebo s použitím ktorých bol vyrobený, ako aj dátum alebo časový rozsah produkcie; ak príslušný výrobok obsahuje príslušné komodity vyprodukované na rôznych plochách pozemku alebo bol vyrobený s ich použitím, zahrmie sa geolokalizácia všetkých jednotlivých plôch pozemku; akékoľvek odlesňovanie alebo degradácia lesa na daných plochách pozemku automaticky vylučuje všetky príslušné komodity a príslušné výrobky z týchto plôch pozemku z umiestňovania na trh alebo sprístupňovania na ňom alebo vývozu; v prípade príslušných výrobkov, ktoré obsahujú časti hovädzieho dobytku alebo boli vyrobené s jeho použitím, a v prípade takých príslušných výrobkov, ktoré boli kŕmené príslušnými výrobkami, sa geolokalizácia vzťahuje na každé zo zariadení, kde sa choval daný hovädzí dobytok; v prípade všetkých ostatných príslušných výrobkov uvedených v prílohe I sa geolokalizácia vzťahuje na plochy pozemku;
- e) meno, poštová adresa a emailová adresa akéhokoľvek podniku alebo osoby, od ktorých im boli dodané príslušné výrobky;
- f) meno, poštová adresa a emailová adresa akéhokoľvek podniku, hospodárskeho subjektu alebo obchodníka, ktorým boli príslušné výrobky dodané;
- g) dostatočne presvedčivé a overiteľné informácie o tom, že príslušné výrobky nespôsobujú odlesňovanie;
- h) dostatočne presvedčivé a overiteľné informácie o tom, že príslušné komodity sa vyprodukovali v súlade s príslušnými právnymi predpismi krajiny produkcie vrátane akéhokoľvek dojednania udeľujúceho právo využívať príslušnú oblasť na účely produkcie príslušnej komodity.

2. Hospodársky subjekt na požiadanie sprístupní príslušným orgánom informácie, dokumenty a údaje zhromaždené podľa tohto článku.

Článok 10

Posudzovanie rizika

1. Hospodárske subjekty overia a analyzujú informácie zhromaždené v súlade s článkom 9 a akúkoľvek ďalšiu relevantnú dokumentáciu. Na základe týchto informácií a dokumentácie vykonajú hospodárske subjekty posúdenie rizika s cieľom stanoviť, či existuje riziko, že príslušné výrobky určené na umiestnenie na trh alebo na vývoz sú nevyhovujúce. Hospodárske subjekty nesmú príslušné výrobky umiestniť na trh ani ich vyvážať, pokiaľ sa na základe posúdenia rizika nedospeje k záveru, že neexistuje žiadne riziko alebo existuje len zanedbateľné riziko, že príslušné výrobky sú nevyhovujúce.

⁽²⁰⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, 7.9.1987, s. 1).

2. Pri posúdení rizika sa zohľadnia najmä tieto kritériá:
- a) priradenie rizika príslušnej krajine produkcie alebo jej častiam v súlade s článkom 29;
 - b) výskyt lesov v krajine produkcie alebo v jej častiach;
 - c) výskyt pôvodného obyvateľstva v krajine produkcie alebo v jej častiach;
 - d) konzultácie a spolupráca v dobrej viere s pôvodným obyvateľstvom v krajine produkcie alebo v jej častiach;
 - e) existencia náležité odôvodnených tvrdení pôvodného obyvateľstva na základe objektívnych a overiteľných informácií týkajúcich sa využívania alebo vlastníctva oblasti využívanéj na účely výroby príslušnej komodity;
 - f) rozšírenosť odlesňovania alebo degradácie lesov v krajine produkcie alebo v jej častiach;
 - g) zdroj, spoľahlivosť a platnosť informácií uvedených v článku 9 ods. 1 a odkazy na inú dostupnú dokumentáciu týchto informácií;
 - h) obavy v súvislosti s krajinou produkcie alebo pôvodu alebo jej časťami, ako sú napríklad úroveň korupcie, rozšírenosť falšovania dokumentov a údajov, nedostatočné presadzovanie práva, porušovania medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, ozbrojené konflikty alebo existencia sankcií uložených Bezpečnostnou radou OSN alebo Radou Európskej únie;
 - i) zložitnosť príslušného dodávateľského reťazca a štádium spracovania príslušných výrobkov, najmä ťažkosti pri priradení príslušných výrobkov k plochám pozemku, kde boli príslušné komodity vyprodukované;
 - j) riziko obchádzania tohto nariadenia alebo zmiešania s príslušnými výrobkami neznámeho pôvodu alebo vyprodukovanými v oblastiach, kde došlo alebo dochádza k odlesňovaniu alebo degradácii lesov;
 - k) závery zo zasadnutí expertných skupín Komisie, ktoré podporujú vykonávanie tohto nariadenia a ktoré sú uverejnené v registri expertných skupín Komisie;
 - l) opodstatnené obavy predložené podľa článku 31 a informácie o nedodržovaní tohto nariadenia v minulosti zo strany hospodárskych subjektov alebo obchodníkov v rámci príslušného dodávateľského reťazca;
 - m) všetky informácie, ktoré by poukazovali na riziko, že príslušné výrobky sú nevyhovujúce;
 - n) doplňujúce informácie o súlade s týmto nariadením, ktoré môžu zahŕňať informácie poskytované prostredníctvom certifikácie alebo iných systémov overených treťou stranou vrátane dobrovoľných schém uznaných Komisiou podľa článku 30 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 ⁽²¹⁾, za predpokladu, že dané informácie spĺňajú požiadavky stanovené v článku 9 tohto nariadenia.
3. Výrobky z dreva, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 2173/2005 a na ktoré sa vzťahuje platná licencia FLEGT z funkčného licenčného systému, sa považujú za výrobky, ktoré sú v súlade s článkom 3 písm. b) tohto nariadenia.

4. Hospodárske subjekty zdokumentujú a aspoň raz ročne preskúmajú posúdenia rizika a na požiadanie ich sprístupnia príslušným orgánom. Hospodárske subjekty musia byť schopné preukázať, akým spôsobom boli získané informácie skontrolované podľa kritérií na posúdenie rizika stanovených v odseku 2 a ako určili stupeň rizika.

Článok 11

Zmierňovanie rizika

1. Okrem prípadov, keď sa na základe posúdenia rizika vykonaného v súlade s článkom 10 dospeje k záveru, že neexistuje žiadne riziko alebo existuje len zanedbateľné riziko, že príslušné výrobky sú nevyhovujúce, hospodársky subjekt pred umiestnením príslušných výrobkov na trh alebo pred ich vývozom prijme postupy a opatrenia na zmierňovanie rizika, ktoré sú adekvátne na dosiahnutie žiadneho alebo len zanedbateľného rizika. Takéto postupy a opatrenia môžu zahŕňať ktorýkoľvek z nasledovných prípadov:

- a) požadovanie dodatočných informácií, údajov alebo dokumentov;

⁽²¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

- b) vykonávanie nezávislých prieskumov alebo auditov;
- c) prijatie iných opatrení týkajúcich sa požiadaviek na informácie stanovených v článku 9.

Takéto postupy a opatrenia môžu zahŕňať aj podporu dodržiavania tohto nariadenia zo strany dodávateľov daných hospodárskych subjektov, najmä drobných poľnohospodárov, prostredníctvom budovania kapacít a investícií.

2. Hospodárske subjekty musia mať zavedené adekvátne a primerané politiky, kontroly a postupy na zmiernenie a účinné riadenie rizík nesúlady príslušných identifikovaných výrobkov. Medzi tieto politiky, kontroly a postupy patria:

- a) modelové postupy riadenia rizík, podávanie správ, vedenie záznamov, vnútorná kontrola a riadenie dodržiavania predpisov vrátane vymenovania pracovníka zodpovedného za dodržiavanie predpisov na úrovni riadenia pre hospodárske subjekty, ktoré nepatria medzi MSP;
- b) funkcia nezávislého auditu na kontrolu vnútorných politík, kontrol a postupov uvedených v písmene a) pre všetky hospodárske subjekty, ktoré nepatria medzi MSP.

3. Rozhodnutia o postupoch a opatreniach na zmiernenie rizika sa zdokumentujú, aspoň raz ročne preskúmajú a na požiadanie ich hospodárske subjekty sprístupnia príslušným orgánom. Hospodárske subjekty musia byť schopné preukázať, ako sa prijali rozhodnutia o postupoch a opatreniach na zmiernenie rizika.

Článok 12

Zriadenie a aktualizácia systémov náležitej starostlivosti, podávanie správ a uchovávanie záznamov

1. S cieľom uplatňovať náležitú starostlivosť v súlade s článkom 8 hospodárske subjekty zriedia a aktualizujú rámec postupov a opatrení na účely zabezpečenia, aby príslušné výrobky, ktoré umiestňujú na trh alebo vyvážajú, boli v súlade s článkom 3 (ďalej len „systém náležitej starostlivosti“).

2. Hospodárske subjekty preskúmajú systém náležitej starostlivosti aspoň raz ročne. Ak sa hospodárske subjekty dozvedia o novom vývoji, ktorý by mohol ovplyvniť systém náležitej starostlivosti, hospodárske subjekty aktualizujú systém náležitej starostlivosti tak, aby zohľadňoval tento vývoj. Hospodárske subjekty uchovávajú záznam o takýchto aktualizáciách v ich systémoch náležitej starostlivosti päť rokov.

3. Hospodárske subjekty, ktoré nepatria do kategórií MSP, vrátane mikropodnikov alebo fyzických osôb, každoročne verejne informujú, v čo najširšom možnom meradle, a to aj na internete, o svojom systéme náležitej starostlivosti vrátane krokov, ktoré prijali na splnenie svojich povinností stanovených v článku 8. Hospodárske subjekty, ktoré patria aj do rozsahu pôsobnosti iných právnych aktov Únie, v ktorých sa stanovujú požiadavky týkajúce sa náležitej starostlivosti v hodnotovom reťazci, si môžu splniť svoje povinnosti týkajúce sa podávania správ podľa tohto odseku tým, že požadované informácie zahrnú do správ podávaných v súvislosti s týmito inými právnymi aktmi Únie.

4. Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Únie o ochrane údajov, správy uvedené v odseku 3 obsahujú tieto informácie týkajúce sa príslušných komodít a príslušných výrobkov:

- a) súhrn informácií uvedených v článku 9 ods. 1 písm. a), b) a c);
- b) závery z posúdenia rizika vykonaného podľa článku 10 a opatrenia prijaté podľa článku 11, ako aj opis informácií a dôkazov získaných a použitých na posúdenie rizika;
- c) v relevantnom prípade opis procesu konzultácií s pôvodným obyvateľstvom, miestnymi komunitami a s ďalšími držiteľmi práv podľa obyčajového pozemkového práva alebo s organizáciami občianskej spoločnosti, ktoré pôsobia v oblasti produkcie príslušných komodít a príslušných výrobkov.

5. Hospodárske subjekty uchovávajú aspoň päť rokov všetku dokumentáciu týkajúcu sa náležitej starostlivosti, ako sú všetky záznamy, opatrenia a postupy podľa článku 8. Uvedenú dokumentáciu sprístupňujú na požiadanie príslušným orgánom.

Článok 13

Zjednodušená náležitá starostlivosť

1. Pri umiestňovaní príslušných výrobkov na trh alebo pri ich vývoze hospodárske subjekty nie sú povinné plniť povinnosti podľa článkov 10 a 11, ak, potom ako sa posúdila zložitosť príslušného dodávateľského reťazca a riziko obchádzania tohto nariadenia alebo riziko zmiešania s výrobkami neznámeho pôvodu alebo pôvodu v krajinách alebo ich častiach s vysokým alebo štandardným rizikom, zistia, že všetky príslušné komodity a príslušné výrobky boli vyprodukované v krajinách alebo ich častiach, ktoré boli klasifikované ako nízkorizikové v súlade s článkom 29. V takýchto prípadoch hospodársky subjekt musí na požiadanie sprístupniť príslušnému orgánu relevantnú dokumentáciu preukazujúcu, že existuje zanedbateľné riziko obchádzania tohto nariadenia alebo zmiešania s výrobkami neznámeho pôvodu alebo pôvodu v krajinách alebo ich častiach s vysokým alebo štandardným rizikom.

2. Bez ohľadu na odsek 1 tohto článku, ak hospodársky subjekt získa alebo sa dozvie akékoľvek relevantné informácie, a to aj v dôsledku posúdenia vykonaného podľa odseku 1 tohto článku a vrátane opodstatnených obáv predložených podľa článku 31, ktoré by poukazovali na riziko, že príslušné výrobky nie sú v súlade s týmto nariadením alebo toto nariadenie obchádzajú, hospodársky subjekt musí splniť všetky povinnosti podľa článkov 10 a 11 a bezodkladne oznámi všetky relevantné informácie príslušnému orgánu.

3. Ak sa príslušný orgán dozvie akékoľvek informácie, ktoré by poukazovali na riziko obchádzania tohto nariadenia vrátane prípadov, keď sa príslušné komodity alebo príslušné výrobky produkujú v krajine so štandardným alebo vysokým rizikom alebo v jej časti a následne sa spracúvajú v nízkorizikovej krajine alebo v jej časti, odkiaľ sa umiestňujú na trhu alebo ho opúšťajú, príslušný orgán prijme okamžité opatrenie v súlade s článkom 17 ods. 1 a v prípade potreby prijme predbežné opatrenia v súlade s článkom 23.

KAPITOLA 3

POVINNOSTI ČLENSKÝCH ŠTÁTOV A ICH PRÍSLUŠNÝCH ORGÁNOV

Článok 14

Príslušné orgány

1. Členské štáty určia jeden alebo viacero príslušných orgánov zodpovedných za plnenie povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia.

2. Najneskôr do 30. decembra 2023 členské štáty informujú Komisiu o názvoch, adresách a kontaktných údajoch príslušných orgánov uvedených v odseku 1. Členské štáty bez zbytočného odkladu informujú Komisiu o akýchkoľvek zmenách týchto informácií.

3. Komisia bez zbytočného odkladu verejne sprístupní zoznam príslušných orgánov na svojom webovom sídle. Komisia zoznam pravidelne aktualizuje na základe aktualizácií prijatých od členských štátov.

4. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány mali adekvátne právomoci, nezávislosť pri výkone funkcie a zdroje na plnenie povinností stanovených v tejto kapitole.

Článok 15

Technická pomoc, usmernenia a výmena informácií

1. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť hospodárskych subjektov uplatňovať náležitú starostlivosť v zmysle článku 8, členské štáty môžu hospodárskym subjektom poskytovať technickú a inú pomoc a usmernenia. V prípade potreby môže usmernenia hospodárskym subjektom a príslušným orgánom poskytnúť aj Komisia v spolupráci s členskými štátmi. V rámci technickej a inej pomoci a usmernení sa zohľadňuje situácia MSP vrátane mikropodnikov, a fyzických osôb s cieľom uľahčiť dodržiavanie tohto nariadenia, a to aj pokiaľ ide o konverziu údajov z príslušných systémov na určenie geolokalizácie do informačného systému uvedeného v článku 33. Zohľadní tiež príslušné súčasné a budúce právne akty Únie obsahujúce povinnosti náležitej starostlivosti.

2. Členské štáty uľahčujú výmenu a šírenie relevantných informácií, najmä s cieľom pomáhať hospodárskym subjektom pri posudzovaní rizika, ako sa stanovuje v článku 10, a o najlepších postupoch týkajúcich sa vykonávania tohto nariadenia.

3. Príslušné orgány a Komisia nepretržite monitorujú a vymieňajú si informácie o každej významnej zmene v štruktúre obchodu s príslušnými výrobkami, ktorá môže viesť k obchádzaniu tohto nariadenia.

4. Pomoc sa poskytuje spôsobom, ktorý neohrozuje nezávislosť, právne alebo iné povinnosti príslušných orgánov pri presadzovaní tohto nariadenia.
5. Komisia môže uľahčovať harmonizované vykonávanie tohto nariadenia vydávaním príslušných usmernení a podporou primeranej výmeny informácií, koordinácie a spolupráce medzi príslušnými orgánmi, medzi príslušnými orgánmi a colnými orgánmi, a medzi príslušnými orgánmi a Komisiou.

Článok 16

Povinnosť vykonávať dozory

1. Príslušné orgány vykonávajú dozory na svojom území s cieľom zistiť, či hospodárske subjekty a obchodníci usadení v Únii dodržiavajú toto nariadenie. Príslušné orgány vykonávajú dozory na ich území, aby určili, či príslušné výrobky, ktoré hospodársky subjekt alebo obchodník umiestnil alebo má v úmysle umiestniť na trh, sprístupnil alebo má v úmysle sprístupniť na trhu alebo vyviezol, či mal v úmysle vyviezť, sú v súlade s týmto nariadením.
2. Dozory uvedené v odseku 1 tohto článku sa vykonávajú v súlade s článkami 18 a 19.
3. Príslušné orgány vychádzajú z prístupu založeného na riziku s cieľom identifikovať dozory, ktoré sa majú vykonať. Kritériá rizika sa určia na základe analýzy rizík nedodržiavania tohto nariadenia, pričom sa zohľadnia najmä príslušné komodity, zložitost' a dĺžka dodávateľských reťazcov vrátane toho, či zahŕňajú zmiešavanie príslušných výrobkov, a štádium spracovania príslušného výrobku, skutočnosť, či dotknuté plochy pozemkov ležia pri lesoch, priradenie rizika krajinám alebo ich častiam v súlade s článkom 29, pričom sa osobitná pozornosť venuje situácii krajín alebo ich častí klasifikovaných ako vysokorizikové, nedodržiavaniu tohto nariadenia zo strany hospodárskych subjektov alebo obchodníkov v minulosti, rizikám obchádzania a všetkým ďalším relevantným informáciám. Táto analýza rizík vychádza z informácií uvedených v článkoch 9 a 10, a môže vychádzať z informácií obsiahnutých v informačnom systéme uvedenom v článku 33 a môže sa opierať o iné relevantné zdroje, ako sú údaje z monitorovania, rizikové profily od medzinárodných organizácií, opodstatnené obavy predložené podľa článku 31 či závery zo zasadnutí expertnej skupiny Komisie.
4. Komisia podľa potreby stanovuje a pravidelne preskúmava a aktualizuje orientačné kritériá rizika na úrovni Únie v súlade s odsekom 3 a oznamuje ich príslušným orgánom.
5. Na účely vykonávania dozorov uvedených v odseku 1 príslušné orgány vypracujú ročný plán obsahujúci prinajmenšom nasledovné:
 - a) vnútroštátne kritériá rizika ustanovené v súlade s odsekom 3 na určenie toho, ktoré dozory sú potrebné, ktoré vychádzajú z akýchkoľvek orientačných kritérií rizika na úrovni Únie ustanovených Komisiou v súlade s odsekom 4 a systematicky obsahujú kritériá rizika, pokiaľ ide o krajiny alebo ich časti klasifikované ako vysokorizikové;
 - b) výber hospodárskych subjektov a obchodníkov, ktorí sa majú dozorovať; tento výber má vychádzať z vnútroštátnych kritérií rizika uvedených v písmene a), pričom sa okrem iného použijú informácie obsiahnuté v informačnom systéme uvedenom v článku 33, a techniky elektronického spracovania údajov; v prípade každého hospodárskeho subjektu alebo obchodníka, ktorý sa má dozorovať, môžu príslušné orgány určiť konkrétne vyhlásenia o nálezitej starostlivosti, ktoré sa majú skontrolovať.
6. Ročné preskúmanie plánov zo strany príslušných orgánov systematicky vychádza z výsledkov dozorov a skúseností s vykonávaním plánov uvedených v odseku 5 s cieľom zlepšiť ich účinnosť.
7. Príslušné orgány oznámia svoje plány dozorov, ako aj ich aktualizácie ostatným príslušným orgánom a Komisii. Príslušné orgány si vymieňajú informácie o vývoji a uplatňovaní kritérií rizika uvedených v odseku 5 a koordinujú tento vývoj a uplatňovanie s príslušnými orgánmi iných členských štátov a s Komisiou s cieľom zlepšiť účinnosť presadzovania tohto nariadenia.
8. Každý členský štát zabezpečí, aby sa ročné dozory vykonávané jeho príslušnými orgánmi podľa odseku 1 tohto článku vzťahovali aspoň na 3 % hospodárskych subjektov, ktoré umiestňujú na trh alebo sprístupňujú na ňom alebo vyvážajú príslušné výrobky, ktoré obsahujú príslušné komodity vyprodukované v krajine produkcie klasifikovanej ako štandardné riziko v súlade s článkom 29 alebo v jej častiach, alebo ktoré boli vyrobené s použitím takýchto príslušných komodít.

9. Každý členský štát zabezpečí, aby sa ročné dozory vykonávané jeho príslušnými orgánmi podľa odseku 1 tohto článku vzťahovali aspoň na 9 % hospodárskych subjektov, ktoré umiestňujú na trh, sprístupňujú na ňom alebo vyvážajú príslušné výrobky, ktoré obsahujú príslušné komodity alebo boli vyprodukované s použitím príslušných komodít, ako aj na 9 % množstva každého z príslušných výrobkov, ktoré obsahujú príslušné komodity vyprodukované v krajine klasifikovanej v súlade s článkom 29 ako vysokoriziková alebo v jej častiach, alebo ktoré boli vyrobené s použitím takýchto príslušných komodít.

10. Každý členský štát zabezpečí, aby sa ročné dozory vykonávané jeho príslušnými orgánmi podľa odseku 1 tohto článku vzťahovali aspoň na 1 % hospodárskych subjektov, ktoré umiestňujú na trh alebo sprístupňujú na ňom alebo vyvážajú príslušné výrobky, ktoré obsahujú príslušné komodity vyprodukované v krajine klasifikovanej v súlade s článkom 29 ako nízkoriziková alebo v jej častiach, alebo ktoré boli vyprodukované s použitím takýchto príslušných komodít.

11. Kvantifikované ciele dozorov, ktoré majú vykonať príslušné orgány, sa musia splniť osobitne pre každú príslušnú komoditu. Kvantifikované ciele sa vypočítajú na základe celkového počtu hospodárskych subjektov, ktoré v predchádzajúcom roku umiestnili na trh príslušné výrobky, sprístupnili ich na ňom alebo ich vyviezli, a podľa potreby na základe ich množstva. Hospodárske subjekty sa považujú za skontrolované, ak príslušný orgán skontroloval prvky uvedené v článku 18 ods. 1 písm. a) a b).

12. Bez toho, aby boli dotknuté dozory naplánované vopred podľa odseku 5 tohto článku, príslušné orgány vykonávajú dozory uvedené v odseku 1 tohto článku, ak získajú alebo sa dozvedia relevantné informácie, a to aj na základe opodstatnených obáv predložených tretími stranami podľa článku 31 v súvislosti s možným prípadom nedodržania tohto nariadenia.

13. Dozory sa vykonávajú bez predchádzajúceho upozornenia hospodárskeho subjektu alebo obchodníka s výnimkou prípadov, keď je predchádzajúce oznámenie hospodárskemu subjektu alebo obchodníkovi potrebné na zabezpečenie účinnosti dozorov.

14. Príslušné orgány uchovávajú záznamy o dozoroch, v ktorých sa uvádza najmä ich povaha a výsledky, ako aj o opatreniach prijatých v prípade nedodržania súladu. Záznamy o všetkých dozoroch sa uchovávajú aspoň desať rokov.

15. Záznamy o dozoroch vykonaných podľa tohto nariadenia a správy o ich výsledkoch predstavujú informácie o životnom prostredí na účely smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES ⁽²²⁾ a na požiadanie sa sprístupnia.

Článok 17

Príslušné výrobky, ktoré si vyžadujú okamžité opatrenia

1. Príslušné orgány identifikujú situácie, v ktorých príslušné výrobky predstavujú také vysoké riziko nesúladu s článkom 3, že si vyžadujú okamžité opatrenia príslušných orgánov pred umiestnením týchto príslušných výrobkov na trh alebo ich sprístupnením na trhu alebo ich vývozom. Príslušné orgány zaregistrujú takéto identifikované situácie v informačnom systéme uvedenom v článku 33.

2. Ak príslušné orgány identifikujú situácie uvedené v odseku 1 tohto článku vrátane toho, keď hospodársky subjekt predloží vyhlásenie o náležitej starostlivosti týkajúce sa dotknutých príslušných výrobkov, informačný systém uvedený v článku 33 identifikuje vysoké riziko nesúladu s článkom 3 a informuje príslušné orgány, ktoré:

- a) prijímajú okamžité predbežné opatrenia podľa článku 23 s cieľom pozastaviť umiestňovanie uvedených príslušných výrobkov na trh alebo ich sprístupňovanie na trhu, alebo
- b) po zavedení elektronického rozhrania uvedeného v článku 28 ods. 1, v prípade príslušných výrobkov vstupujúcich na trh alebo trh opúšťajúcich, požiadajú colné orgány o pozastavenie prepustenia týchto príslušných výrobkov do voľného obehu alebo ich vývozu podľa článku 26 ods. 7.

3. Pozastavenia uvedené v odseku 2 tohto článku sa skončia do troch pracovných dní alebo v prípade príslušných výrobkov rýchlo podliehajúcich skaze do 72 hodín od momentu, keď sa v informačnom systéme uvedenom v článku 33 zistí vysoké riziko nesúladu. Ak príslušné orgány na základe výsledkov dozorov vykonaných v uvedenej lehote dospejú k záveru, že potrebujú dodatočný čas na stanovenie toho, či príslušné výrobky sú v súlade s článkom 3, predĺžia obdobie pozastavenia o ďalšie lehoty troch pracovných dní prostredníctvom dodatočných predbežných opatrení prijatých podľa článku 23 alebo v prípade príslušných výrobkov vstupujúcich na trh alebo trh opúšťajúcich tak, že colným orgánom oznámia potrebu zachovať pozastavenie podľa článku 26 ods. 7.

⁽²²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26).

Článok 18

Dozory hospodárskych subjektov a obchodníkov, ktorí nepatria medzi MSP

1. Dozory hospodárskych subjektov a obchodníkov, ktorí nepatria medzi MSP, zahŕňajú:
 - a) preskúmanie ich systému náležitej starostlivosti vrátane postupov posudzovania rizika a zmiernenia rizika, ako aj dokumentácie a záznamov, ktoré preukazujú riadne fungovanie systému náležitej starostlivosti;
 - b) preskúmanie dokumentácie a záznamov, ktorými sa preukazuje súlad konkrétneho príslušného výrobku, ktorý hospodársky subjekt umiestnil alebo plánuje umiestniť na trh alebo plánuje vyvážať, alebo obchodník, ktorý nepatrí medzi MSP, sprístupnil alebo plánuje sprístupniť na trhu, s týmto nariadením, a to v relevantnom prípade aj prostredníctvom opatrení na zmiernenie rizika, ako aj preskúmanie príslušných vyhlásení o náležitej starostlivosti.
2. Súčasťou dozorov hospodárskych subjektov a obchodníkov, ktorí nepatria medzi MSP, môžu byť v prípade potreby, a najmä vtedy, ak v rámci preskúmaní uvedených v odseku 1 vznikli otázky, aj:
 - a) preskúmanie príslušných komodít alebo príslušných výrobkov na mieste s cieľom zistiť, či sú v súlade s dokumentáciou použitou na uplatňovanie náležitej starostlivosti;
 - b) preskúmanie nápravných opatrení prijatých podľa článku 24;
 - c) akékoľvek technické a vedecké prostriedky vhodné na určenie druhu alebo presného miesta, kde boli príslušná komodita alebo príslušný výrobok vyprodukované, vrátane anatomickej analýzy, chemickej analýzy a analýzy DNA;
 - d) akékoľvek technické a vedecké prostriedky vhodné na určenie toho, či príslušné výrobky nespôsobujú odlesňovanie, vrátane údajov získaných pozorovaním Zeme, ako napríklad z programu Copernicus a jeho nástrojov alebo z iných relevantných verejne alebo súkromne dostupných zdrojov, a
 - e) dozory na mieste vrátane auditov na mieste, v prípade potreby aj v tretích krajinách za predpokladu, že s tým takéto tretie krajiny súhlasia, a prostredníctvom spolupráce so správnymi orgánmi týchto tretích krajín.

Článok 19

Dozory obchodníkov, ktorí patria medzi MSP

1. Dozory obchodníkov, ktorí patria medzi MSP, zahŕňajú preskúmanie dokumentácie a záznamov, ktoré preukazujú súlad s článkom 5 ods. 2, 3 a 4.
2. Dozory obchodníkov, ktorí patria medzi MSP, môžu v prípade potreby zahŕňať aj dozory na mieste vrátane auditov na mieste, najmä ak v rámci preskúmaní uvedených v odseku 1 vznikli otázky.

Článok 20

Vymáhanie nákladov príslušnými orgánmi

1. Členské štáty môžu povoliť svojim príslušným orgánom, aby žiadali hospodárske subjekty alebo obchodníkov o náhradu všetkých nákladov na ich činnosti v súvislosti s prípadmi nedodržania súladu.
2. Náklady uvedené v odseku 1 môžu zahŕňať náklady na vykonávanie testovania, uchovávanie a činnosti vo vzťahu k príslušným výrobkom, v prípade ktorých sa zistí, že sú nevyhovujúcimi výrobkami a na ktoré sa pred ich prepustením do voľného obehu, ich umiestnením na trh alebo ich vývozom vzťahuje nápravné opatrenie.

Článok 21

Spolupráca a výmena informácií

1. Príslušné orgány spolupracujú vzájomne, s colnými orgánmi svojho členského štátu, s príslušnými orgánmi a s colnými orgánmi z iných členských štátov, s Komisiou a v prípade potreby so správnymi orgánmi tretích krajín s cieľom zabezpečiť dodržiavanie tohto nariadenia, a to aj pokiaľ ide o vykonávanie auditov na mieste.
2. Príslušné orgány stanovujú organizačné dojednania s Komisiou v súvislosti s prenosom informácií o vyšetrení a vedením vyšetrení.

3. Príslušné orgány si vymieňajú informácie potrebné na presadzovanie tohto nariadenia, a to aj prostredníctvom informačného systému uvedeného v článku 33. To zahŕňa poskytovanie prístupu k informáciám a výmenu informácií o hospodárskych subjektoch a obchodníkoch vrátane vyhlásení o náležitej starostlivosti, a o povahe vykonaných dozorov a ich výsledkoch, s príslušnými orgánmi iných členských štátov s cieľom uľahčiť presadzovanie tohto nariadenia.

4. Príslušné orgány okamžite upozornia príslušné orgány iných členských štátov a Komisiu, keď zistia akýkoľvek potenciálny nesúlad s týmto nariadením a závažné nedostatky, ktoré by sa mohli dotknúť viac ako jedného členského štátu. Príslušné orgány informujú príslušné orgány iných členských štátov najmä vtedy, keď na trhu zistia príslušný výrobok, ktorý je podľa nich nevyhovujúcim výrobkom, s cieľom umožniť stiahnutie alebo spätné prevzatie takéhoto výrobku z predaja vo všetkých členských štátoch.

5. Na žiadosť príslušného orgánu mu členské štáty poskytnú informácie potrebné na zabezpečenie súladu s týmto nariadením.

Článok 22

Podávanie správ

1. Členské štáty každý rok do 30. apríla zverejnia a sprístupnia Komisii informácie o uplatňovaní tohto nariadenia počas predchádzajúceho kalendárneho roka. Medzi uvedené informácie patria:

- a) plány dozorov a kritériá rizika, z ktorých tieto plány vychádzali;
- b) počet a výsledky dozorov vykonaných u hospodárskych subjektov, obchodníkov, ktorí nepatria medzi MSP, a iných obchodníkov vo vzťahu k celkovému počtu hospodárskych subjektov, obchodníkov, ktorí nepatria medzi MSP, a iných obchodníkov vrátane druhov zisteného nesúladu;
- c) množstvo príslušných výrobkov skontrolovaných vo vzťahu k celkovému množstvu príslušných výrobkov umiestnených na trh alebo vyvezených, ako aj krajiny produkcie; pre príslušné výrobky vstupujúce na trh alebo trh opúšťajúce, množstvo musí byť vyjadrené v kilogramoch čistej hmotnosti a prípadne v doplnkovej jednotke stanovenej v prílohe I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 vo vzťahu k číselnému označeniu podľa harmonizovaného systému, alebo vo všetkých ostatných prípadoch, množstvo sa má vyjadriť v čistej hmotnosti alebo prípadne v objeme alebo počte položiek; doplnková jednotka je uplatniteľná, ak je jednotne definovaná pre všetky možné podpoložky pod číselným označením podľa harmonizovaného systému uvedeným vo vyhlásení o náležitej starostlivosti;
- d) v prípade nedodržania súladu nápravné opatrenie prijaté v súlade s článkom 24 a sankcie uložené v súlade s článkom 25;
- e) percentuálny podiel dozorov vykonaných s predchádzajúcimi upozorneniami podľa článku 16 ods. 13, ktorých použitie príslušné orgány odôvodnia vo svojich správach o dozore.

2. Útvary Komisie do 30. októbra každého roka zverejnia prehľad za celú Úniu o uplatňovaní tohto nariadenia na základe údajov predložených členskými štátmi podľa odseku 1.

Článok 23

Predbežné opatrenia

Členské štáty ustanovia možnosť pre svoje príslušné orgány, aby prijali okamžité predbežné opatrenia vrátane zadržania príslušných komodít alebo príslušných výrobkov alebo pozastavenia umiestňovania príslušných komodít alebo príslušných výrobkov na trh alebo ich sprístupňovania na ňom a vývozu, ak sa zistí možný nesúlad s týmto nariadením na základe ktoréhokoľvek z nasledovného:

- a) preskúmanie dôkazov alebo iných relevantných informácií vrátane informácií, ktoré sa vymieňajú podľa článku 21, alebo opodstatnených obáv predložených podľa článku 31;
- b) dozory uvedené v článkoch 18 a 19;

c) identifikácia rizík informačným systémom uvedeným v článku 33.

V prípade potreby členské štáty o týchto opatreniach okamžite informujú Komisiu a príslušné orgány iných členských štátov.

Článok 24

Nápravné opatrenia v prípade nesúladu

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 25, ak príslušné orgány zistia, že hospodársky subjekt alebo obchodník nie je v súlade s týmto nariadením alebo že príslušný výrobok umiestňovaný na trh alebo na ňom sprístupňovaný či vyvážený je nevyhovujúci, bezodkladne požiadajú tento hospodársky subjekt alebo tohto obchodníka, aby v stanovenej a primeranej lehote prijal vhodné a primerané nápravné opatrenie na odstránenie nesúladu.

2. Na účely odseku 1 nápravné opatrenie, ktorého prijatie sa vyžaduje od hospodárskeho subjektu alebo obchodníka, musí podľa potreby obsahovať prinajmenšom jeden z týchto prvkov:

a) nápravu akéhokoľvek formálneho nesúladu, najmä s požiadavkami kapitoly 2;

b) zabránenie umiestneniu príslušného výrobku na trh alebo jeho sprístupneniu na ňom alebo vývozu;

c) okamžité stiahnutie alebo spätné prevzatie príslušného výrobku;

d) darovanie príslušného výrobku na charitatívne účely alebo účely verejného záujmu, alebo ak to nie je možné, jeho zneškodnenie v súlade s právom Únie o nakladaní s odpadom.

3. Bez ohľadu na nápravné opatrenia prijaté podľa odseku 2 hospodársky subjekt alebo obchodník rieši všetky nedostatky v systéme náležitej starostlivosti s cieľom zabrániť riziku ďalšieho nesúladu s týmto nariadením.

4. Ak hospodársky subjekt alebo obchodník neprijme nápravné opatrenie uvedené v odseku 2 v lehote stanovenej príslušným orgánom podľa odseku 1, alebo ak nedodržiavanie súladu uvedené v odseku 1 pretrváva, príslušné orgány zabezpečia po uplynutí uvedenej lehoty uplatnenie požadovaného nápravného opatrenia uvedeného v odseku 2 všetkými prostriedkami, ktoré majú k dispozícii podľa práva dotknutého členského štátu.

Článok 25

Sankcie

1. Bez toho, aby tým boli dotknuté ich povinnosti podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES⁽²³⁾, členské štáty stanovujú pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení tohto nariadenia zo strany hospodárskych subjektov a obchodníkov, a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Členské štáty o týchto pravidlách a opatreniach informujú Komisiu a bezodkladne jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá ich ovplyvní.

2. Sankcie stanovené v odseku 1 musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Tieto sankcie zahŕňajú:

a) pokuty primerané environmentálnej škode a hodnote dotknutých príslušných komodít alebo príslušných výrobkov, pričom výška takýchto pokút sa vypočítava tak, aby sa zabezpečilo, že účinne pripraví zodpovedné subjekty o hospodárske prínosy pochádzajúce z porušení, ktorých sa dopustili, a výška takýchto pokút sa bude za opakované porušenia postupne zvyšovať; v prípade právnickej osoby je maximálna výška tejto pokuty najmenej 4 % celkového ročného obratu hospodárskeho subjektu alebo obchodníka v rámci celej Únie za finančný rok predchádzajúci rozhodnutiu o uložení pokuty, vypočítaného v súlade s výpočtom celkového obratu podnikov stanoveným v článku 5 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004⁽²⁴⁾, a v prípade potreby sa zvýši, tak aby bol vyšší než potenciálny získaný ekonomický prínos;

b) konfiškáciu dotknutých príslušných výrobkov od hospodárskeho subjektu a/alebo obchodníka;

c) konfiškáciu príjmov, ktoré hospodársky subjekt a/alebo obchodník získal z transakcie s dotknutými príslušnými výrobkami;

⁽²³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 28).

⁽²⁴⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1).

- d) dočasné vylúčenie na maximálne obdobie 12 mesiacov z postupov verejného obstarávania a z prístupu k verejnému financovaniu vrátane postupov zadávania verejných zákaziek, grantov a koncesí;
- e) dočasný zákaz umiestňovať na trh alebo sprístupňovať na ňom alebo vyvážať príslušné komodity a príslušné výrobky v prípade závažného porušenia alebo opakovaného porušovania;
- f) zákaz vykonávať zjednodušenú náležitú starostlivosť stanovenú v článku 13 v prípade závažného porušenia alebo opakovaného porušovania.

3. Členské štáty oznámia Komisii právoplatné rozsudky voči právnickým osobám za porušenie tohto nariadenia a sankcie, ktoré im boli uložené, a to do 30 dní od dátumu nadobudnutia právoplatnosti rozsudkov, pričom náležite zohľadnia príslušné pravidlá ochrany údajov. Komisia uverejní na svojom webovom sídle zoznam takýchto rozsudkov, ktorý obsahuje tieto prvky:

- a) názov právnickej osoby;
- b) dátum právoplatného rozsudku;
- c) zhrnutie činností, ktorými právnická osoba podľa rozhodnutia porušila toto nariadenie, a
- d) povaha uloženej sankcie a v prípade peňažnej pokuty aj jej výška.

KAPITOLA 4

POSTUPY PRE PRÍSLUŠNÉ VÝROBKÝ VSTUPUJÚCE NA TRH ALEBO OPÚŠŤAJÚCE TRH

Článok 26

Kontroly

1. Príslušné výrobky umiestnené do colného režimu „prepustenie do voľného obehu“ alebo „vývoz“ podliehajú kontrolám a opatreniam stanoveným v tejto kapitole. Uplatňovaním tejto kapitoly nie sú dotknuté žiadne iné ustanovenia tohto nariadenia ani iné právne akty Únie upravujúce prepustenie tovaru do voľného obehu alebo vývoz tovaru, najmä nariadenie (EÚ) č. 952/2013 a jeho články 46, 47, 134 a 267. Kapitola VII nariadenia (EÚ) 2019/1020 sa však neuplatňuje na kontroly príslušných výrobkov vstupujúcich na trh, pokiaľ ide o uplatňovanie a presadzovanie tohto nariadenia.

2. Príslušné orgány sú zodpovedné za celkové presadzovanie tohto nariadenia, pokiaľ ide o príslušný výrobok vstupujúci na trh alebo trh opúšťajúci. Príslušné orgány sú v súlade s článkom 16 zodpovedné najmä za identifikáciu dozorov, ktoré sa majú vykonať na základe prístupu založenom na riziku, a za to, aby prostredníctvom dozorov uvedených v článku 16 zistili, či je akýkoľvek takýto príslušný výrobok v súlade s článkom 3. Príslušné orgány vykonávajú tieto povinnosti v súlade s príslušnými ustanoveniami kapitoly 3.

3. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 tohto článku, colné orgány vykonávajú kontroly colných vyhlásení podaných v súvislosti s príslušnými výrobkami, ktoré vstupujú na trh alebo ho opúšťajú, v súlade s článkami 46 a 48 nariadenia (EÚ) č. 952/2013. Takéto kontroly sa primárne zakladajú na analýze rizika, ako sa stanovuje v článku 46 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 952/2013.

4. Referenčné číslo vyhlásenia o náležitej starostlivosti sa colným orgánom sprístupní pred prepustením príslušného výrobku, ktorý vstupuje na trh do voľného obehu alebo trh opúšťa pred jeho vývozom. Na tento účel osoba podávajúca colné vyhlásenie na účely prepustenia príslušného výrobku do voľného obehu alebo jeho vývozu sprístupní colným orgánom referenčné číslo vyhlásenia o náležitej starostlivosti pridelené informačným systémom uvedeným v článku 33 tomuto príslušnému výrobku, a to s výnimkou prípadov, keď sa vyhlásenie o náležitej starostlivosti sprístupňuje prostredníctvom elektronického rozhrania uvedeného v článku 28 ods. 2.

5. Na účely zohľadnenia súladu s týmto nariadením, pokiaľ ide o povolenie prepustenia príslušného výrobku do voľného obehu alebo jeho vývozu:

- a) kým sa nezavedie elektronické rozhranie uvedené v článku 28 ods. 1, odseky 6 až 9 tohto článku sa neuplatňujú a colné orgány si vymieňajú informácie a spolupracujú s príslušnými orgánmi v súlade s článkom 27 a v prípade potreby zohľadňujú takúto výmenu informácií a spoluprácu pri povoľovaní prepustenia príslušných výrobkov do voľného obehu alebo ich vývozu;
- b) po zavedení elektronického rozhrania uvedeného v článku 28 ods. 1 sa uplatňujú odseky 6 až 9 tohto článku a oznámenia a žiadosti podľa odsekov 6 až 9 tohto článku sa uskutočňujú prostredníctvom tohto elektronického rozhrania.

6. Colné orgány pri vykonávaní kontrol colných vyhlásení na účely prepustenia príslušného výrobku vstupujúceho na trh do voľného obehu alebo trh opúšťajúceho pred jeho vývozom preskúmajú pomocou elektronického rozhrania uvedeného v článku 28 ods. 1 status, ktorý príslušné orgány pridelili zodpovedajúcemu vyhláseniu o náležitej starostlivosti v informačnom systéme uvedenom v článku 33.

7. Ak status uvedený v odseku 6 tohto článku udáva, že príslušný výrobok vstupujúci na trh alebo ho opúšťajúci bol identifikovaný podľa článku 17 ods. 2 ako výrobok, ktorý si vyžaduje dozor pred jeho umiestnením na trh alebo sprístupnením na trhu alebo vývozom, colné orgány pozastavia prepustenie tohto príslušného výrobku do voľného obehu alebo jeho vývoz.

8. Ak boli splnené všetky ostatné požiadavky a formality podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva, ktoré sa týkajú prepustenia do voľného obehu alebo vývozu, colné orgány povolia prepustenie príslušného výrobku vstupujúceho na trh alebo trh opúšťajúceho do voľného obehu alebo jeho vývoz za ktorejkoľvek z týchto okolností:

- a) status uvedený v odseku 6 tohto článku neudáva, že príslušný výrobok sa podľa článku 17 ods. 2 identifikoval ako výrobok, ktorý si vyžaduje dozor pred jeho umiestnením na trh alebo sprístupnením na trhu alebo vývozom;
- b) ak bolo prepustenie do voľného obehu alebo vývoz pozastavené v súlade s odsekom 7 tohto článku a príslušné orgány nepožiadali o zachovanie pozastavenia v súlade s článkom 17 ods. 3;
- c) boli prepustenie do voľného obehu alebo vývoz pozastavené v súlade s odsekom 7 a príslušné orgány oznámili colným orgánom, že pozastavenie prepustenia príslušných výrobkov do voľného obehu alebo vývozu sa môže zrušiť.

9. Ak príslušné orgány dospejú k záveru, že príslušný výrobok vstupujúci na trh alebo ho opúšťajúci je nevyhovujúci, zodpovedajúcim spôsobom to oznámia colným orgánom a colné orgány nepovolia prepustenie príslušného výrobku do voľného obehu alebo na vývoz.

10. Prepustenie do voľného obehu alebo na vývoz sa nepovažuje za dôkaz súladu s právom Únie a, konkrétne, s týmto nariadením.

Článok 27

Spolupráca a výmena informácií medzi orgánmi

1. S cieľom umožniť prístup založený na riziku uvedený v článku 16 ods. 5 v prípade príslušných výrobkov vstupujúcich na trh alebo ho opúšťajúcich a s cieľom zabezpečiť, aby boli dozory účinné a vykonávané v súlade s týmto nariadením, Komisia, príslušné orgány a colné orgány úzko spolupracujú a vymieňajú si informácie.

2. Colné orgány a príslušné orgány spolupracujú v súlade s článkom 47 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 952/2013 a vymieňajú si informácie potrebné na plnenie svojich funkcií podľa tohto nariadenia, a to aj elektronickými prostriedkami.

3. Colné orgány môžu v súlade s článkom 12 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 952/2013 poskytovať príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom je hospodársky subjekt, obchodník alebo autorizovaný zástupca usadený, dôverné informácie, ktoré získali pri plnení svojich povinností alebo ktoré im boli poskytnuté ako dôverné.

4. Ak príslušné orgány dostali informácie v súlade s týmto článkom, môžu ich oznámiť príslušným orgánom iných členských štátov v súlade s článkom 21 ods. 3.

5. Informácie súvisiace s rizikom sa vymieňajú takto:

- a) medzi colnými orgánmi v súlade s článkom 46 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
- b) medzi colnými orgánmi a Komisiou v súlade s článkom 47 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
- c) medzi colnými orgánmi a príslušnými orgánmi vrátane príslušných orgánov iných členských štátov v súlade s článkom 47 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 952/2013.

Článok 28

Elektronické rozhranie

1. Komisia vytvorí elektronické rozhranie založené na prostredí centrálného elektronického priečinka Európskej únie pre colníctvo zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2399 ⁽²⁵⁾ s cieľom umožniť prenos údajov, najmä oznámení a žiadostí uvedených v článku 26 ods. 6 až 9 tohto nariadenia, medzi vnútroštátnymi colnými systémami a informačným systémom uvedeným v článku 33. Toto elektronické rozhranie musí byť zavedené do 30. júna 2028.
2. Komisia vytvorí elektronické rozhranie v súlade s článkom 12 nariadenia (EÚ) 2022/2399 s cieľom umožniť:
 - a) hospodárskym subjektom a obchodníkom, aby splnili povinnosť predložiť vyhlásenie o náležitej starostlivosti týkajúce sa príslušnej komodity alebo príslušného výrobku podľa článku 4 tohto nariadenia jeho sprístupnením prostredníctvom vnútroštátneho prostredia centrálného elektronického priečinka pre colníctvo uvedeného v článku 8 nariadenia (EÚ) 2022/2399 a aby dostali s tým súvisiacu spätnú väzbu od príslušných orgánov, a
 - b) prenos vyhlásenia o náležitej starostlivosti do informačného systému uvedeného v článku 33.
3. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých sa stanovujú podrobnosti o vykonávacích opatreniach, pokiaľ ide o odseky 1 a 2 tohto článku, a najmä vymedzia údaje vrátane ich formátu, ktoré sa majú prenášať v súlade s odsekmi 1 a 2 tohto článku. Vo vykonávacích aktoch sa takisto objasní, ako sa akékoľvek zmeny statusu, ktorý príslušné orgány prideliť vyhláseniam o náležitej starostlivosti v informačnom systéme uvedenom v článku 33, bezodkladne a automaticky oznamujú príslušným colným orgánom prostredníctvom elektronického rozhrania uvedeného v odseku 1 tohto článku. Vo vykonávacích aktoch sa takisto môže stanoviť, že určité konkrétne údaje, ktoré sú k dispozícii vo vyhlásení o náležitej starostlivosti a ktoré sú potrebné na činnosť colných orgánov vrátane dohľadu a boja proti podvodu, sa prenášajú a registrujú v colných systémoch Únie a vo vnútroštátnych colných systémoch. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 36 ods. 2

KAPITOLA 5

SYSTÉM REFERENČNÉHO POROVNÁVANIA KRAJÍN A SPOLUPRÁCA S TRETÍMI KRAJINAMI

Článok 29

Posudzovanie krajín

1. Týmto nariadením sa stanovuje trojstupňový systém posudzovania krajín alebo ich častí. Na tento účel sú členské štáty a tretie krajiny alebo ich časti zaradené do jednej z týchto kategórií rizika:
 - a) „vysoké riziko“ odkazuje na krajiny alebo ich časti, v prípade ktorých sa na základe posúdenia uvedeného v odseku 3 identifikuje vysoké riziko, ktoré je v týchto krajinách alebo ich častiach spojené s produkciou príslušných komodít, pre ktoré príslušné výrobky nie sú v súlade s článkom 3 písm. a);
 - b) „nízke riziko“ odkazuje na krajiny alebo ich časti, v prípade ktorých sa na základe posúdenia uvedeného v odseku 3 dospeje k záveru, že existuje dostatočná istota, že prípady produkcie príslušných komodít, pre ktoré príslušné výrobky nie sú v súlade s článkom 3 písm. a), sú v týchto krajinách alebo ich častiach výnimočné;
 - c) „štandardné riziko“ odkazuje na krajiny alebo ich časti, ktoré nepatria do kategórie „vysokého rizika“ ani do kategórie „nízkeho rizika“.
2. Ku všetkým krajinám sa 29. júna 2023 priradí štandardná úroveň rizika. Komisia klasifikuje krajiny alebo ich časti, ktoré predstavujú nízke alebo vysoké riziko v súlade s odsekom 1. Zoznam krajín alebo ich častí, ktoré predstavujú nízke alebo vysoké riziko, sa uverejní prostredníctvom vykonávacích aktov, ktoré sa majú prijať v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 36 ods. 2, najneskôr do 30. decembra 2024. Tento zoznam sa preskúmava a v prípade potreby aktualizuje tak často, ako je to potrebné vzhľadom na nové dôkazy.

⁽²⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2399 z 23. novembra 2022, ktorým sa zriaďuje prostredie centrálného elektronického priečinka Európskej únie pre colníctvo a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 952/2013 (Ú. v. EÚ L 317, 9.12.2022, s. 1).

3. Klasifikácia krajín s nízkym rizikom a vysokým rizikom alebo ich častí podľa odseku 1 vychádza z objektívneho a transparentného posúdenia Komisie, v ktorom sa zohľadnia najnovšie vedecké dôkazy a medzinárodne uznávané zdroje. Táto klasifikácia je v prvom rade založená na týchto kritériách posúdenia:

- a) miera odlesňovania a degradácie lesov;
- b) miera rozširovania poľnohospodárskej pôdy pre príslušné komodity;
- c) trendy v produkcii príslušných komodít a príslušných výrobkov.

4. V posúdení uvedenom v odseku 3 sa môžu zohľadniť aj tieto prvky:

- a) informácie predložené dotknutou krajinou, dotknutými regionálnymi orgánmi, hospodárskymi subjektmi, mimovládnyimi organizáciami a tretími stranami vrátane pôvodného obyvateľstva, miestnych komunít a organizácií občianskej spoločnosti, pokiaľ ide o účinné zahrnutie emisií a ich odstraňovania v rámci poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a využívania pôdy do vnútroštátne stanoveného príspevku k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy;
- b) dohody a iné nástroje uzavreté medzi dotknutou krajinou a Úniou a/alebo jej členskými štátmi, ktoré sa zaoberajú odlesňovaním a degradáciou lesov a uľahčujú súlad príslušných komodít a príslušných výrobkov s článkom 3 a ich účinné vykonávanie;
- c) či má dotknutá krajina zavedené vnútroštátne právne predpisy alebo právne predpisy na nižšej než celoštátnej úrovni, a to aj v súlade s článkom 5 Parížskej dohody, a či prijíma účinné presadzovacie opatrenia na riešenie odlesňovania a degradácie lesov a zabránenie činnostiam vedúcim k odlesňovaniu a degradácii lesov a sankcionovanie týchto činností, a najmä či uplatňuje dostatočne prísne sankcie s cieľom odňať výhody vyplývajúce z odlesňovania alebo degradácie lesov;
- d) či dotknutá krajina sprístupňuje príslušné údaje transparentným spôsobom; a v relevantnom prípade existenciu, dodržiavanie alebo účinné presadzovanie právnych predpisov na ochranu ľudských práv, práv pôvodného obyvateľstva, miestnych komunít a ďalších držiteľov práv podľa obyčajového pozemkového práva;
- e) sankcie uložené Bezpečnostnou radou OSN alebo Radou Európskej únie týkajúce sa dovozu alebo vývozu príslušných komodít a príslušných výrobkov.

5. Komisia sa zapája do osobitného dialógu so všetkými krajinami, ktoré sú klasifikované ako vysokorizikové alebo by mohli byť tak klasifikované, aby im pomohla znížiť úroveň rizika.

6. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 5, Komisia formálne oznámi dotknutej krajine svoj zámer klasifikovať uvedenú krajinu alebo jej časť do odlišnej kategórie rizika a vyzve ju, aby poskytla akékoľvek informácie, ktoré sa v tejto súvislosti považujú za užitočné. Komisia o tomto zámere informuje aj príslušné orgány.

Komisia uvedie v oznámení tieto informácie:

- a) dôvod alebo dôvody zámeru zmeniť klasifikáciu rizika krajiny alebo jej častí;
- b) výzvu na písomnú odpoveď Komisii v súvislosti so zámerom zmeniť klasifikáciu rizika krajiny alebo jej častí;
- c) dôsledky jej klasifikácie ako krajiny s vysokým alebo nízkym rizikom.

7. Komisia poskytne dotknutej krajine dostatočný čas na odpoveď na oznámenie. Ak sa oznámenie týka zámeru na strane Komisie klasifikovať krajinu alebo jej časť do vyššej kategórie rizika, dotknutá krajina môže Komisii vo svojej odpovedi poskytnúť informácie o opatreniach, ktoré krajina prijala na nápravu situácie.

8. Komisia bezodkladne oznámi dotknutej krajine a príslušným orgánom zaradenie alebo vypustenie krajiny alebo jej častí zo zoznamu uvedeného v odseku 2.

Článok 30

Spolupráca s tretími krajinami

1. V rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti Komisia v mene Únie a zainteresované členské štáty koordinovaným spôsobom spolupracujú s producentnými krajinami a ich časťami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, najmä s tými, ktoré sa v súlade s článkom 29 klasifikovali ako vysokorizikové, a to prostredníctvom existujúcich a budúcich partnerstiev a iných relevantných mechanizmov spolupráce s cieľom spoločne riešiť základné príčiny odlesňovania a degradácie lesov. Komisia vypracuje komplexný strategický rámec Únie pre takúto spoluprácu a zväzi mobilizáciu relevantných nástrojov Únie. Takéto partnerstvá a mechanizmy spolupráce sa zamerajú na ochranu, obnovu a udržateľné využívanie lesov, odlesňovanie, degradáciu lesov a prechod na udržateľnú produkciu komodít, spotrebu, spracovanie a obchodné metódy. Partnerstvá a mechanizmy spolupráce môžu zahŕňať štruktúrované dialógy, správne dojednania a existujúce dohody alebo ich ustanovenia, ako aj spoločné plány, ktoré umožňujú prechod na poľnohospodársku výrobu uľahčujúcu súlad s týmito nariadením, pričom sa osobitná pozornosť venuje potrebám pôvodného obyvateľstva, miestnych komunít a drobných poľnohospodárov, a zabezpečí sa účasť všetkých zainteresovaných strán.
2. Prostredníctvom partnerstiev a spolupráce sa umožní plná účasť všetkých zainteresovaných strán vrátane občianskej spoločnosti, pôvodného obyvateľstva, miestnych komunít, žien, súkromného sektora vrátane mikropodnikov a iných MSP a drobných poľnohospodárov. Prostredníctvom partnerstiev a spolupráce sa tiež podporí alebo nadviaže inkluzívny a participatívny dialóg zameraný na vnútroštátne reformné procesy v oblasti práva a verejnej správy s cieľom zlepšiť správu lesov a riešiť domáce faktory, ktoré prispievajú k odlesňovaniu.
3. Partnerstvá a spolupráca podporujú rozvoj integrovaných procesov plánovania využívania pozemkov, príslušných právnych predpisov krajín produkcie, procesov s viacerými zainteresovanými stranami, fiškálnych alebo obchodných stimulov a iných relevantných nástrojov na zlepšenie ochrany lesov a biodiverzity, udržateľné obhospodarovanie a obnovu lesov, boj proti konverzii lesov a citlivých ekosystémov na iné využívanie pôdy, optimalizáciu prínosov pre krajinu, istoty držby, poľnohospodárskej produktivity a konkurencieschopnosti, ako aj transparentnosť dodávateľských reťazcov, posilňovanie práv komunít závislých od lesov vrátane drobných poľnohospodárov, miestnych komunít a pôvodného obyvateľstva, ktorých práva sa stanovujú v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva, a zabezpečujú prístup verejnosti k dokumentom o obhospodarovaní lesov a iným relevantným informáciám.
4. V rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti sa Komisia v mene Únie alebo členské štáty, alebo Komisia i členské štáty zapájajú do medzinárodných dvojstranných a mnohostranných diskusií o politikách a opatreniach na zastavenie odlesňovania a degradácie lesov, a to aj na multilaterálnych fórach, ako sú Dohovor o biologickej diverzite, FAO, Dohovor OSN o boji proti dezertifikácii, Environmentálne zhromaždenie OSN, Fórum OSN o lesoch, Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy, WTO, G7 a G20. Takáto aktivita zahŕňa podporu prechodu na udržateľnú poľnohospodársku výrobu a udržateľné obhospodarovanie lesov, ako aj rozvoj transparentných a udržateľných dodávateľských reťazcov, a tiež pokračovanie v úsilí o určenie a odsúhlasenie precíznych noriem a definícií, ktorými sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany lesov a iných prírodných ekosystémov a súvisiacich ľudských práv.
5. V rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti sa Komisia v mene Únie a zainteresované členské štáty zapájajú do dialógu a spolupráce s ostatnými hlavnými spotrebiteľskými krajinami s cieľom podporiť prijatie ambiciózných požiadaviek na minimalizáciu príspevku týchto krajín k odlesňovaniu a degradácii lesov a vytvorenie rovnakých podmienok na celosvetovej úrovni.

KAPITOLA 6

OPODSTATNENÉ OBAVY

Článok 31

Opodstatnené obavy fyzických alebo právnických osôb

1. Fyzické alebo právnické osoby môžu predložiť opodstatnené obavy príslušným orgánom, ak sa domnievajú, že jeden alebo viacero hospodárskych subjektov alebo obchodníkov nedodržiavajú toto nariadenie.
2. Príslušné orgány bez zbytočného odkladu starostlivo a nestranne posúdia opodstatnené obavy vrátane toho, či sú príslušné tvrdenia podložené, a prijímú potrebné opatrenia vrátane vykonávania dozorov a vypočutí hospodárskych subjektov a obchodníkov s cieľom odhaliť možné nedodržanie tohto nariadenia a v prípade potreby prijať predbežné opatrenia podľa článku 23 s cieľom zabrániť umiestňovaniu príslušných výrobkov, ktoré sú predmetom vyšetrovania, na trh alebo ich sprístupňovaniu na trhu a ich vývozu.

3. Do 30 dní od prijatia opodstatnenej obavy, ak sa vo vnútroštátnom práve nestanovuje inak, príslušný orgán informuje osoby uvedené v odseku 1, ktoré predložili opodstatnené obavy, o navádzujúcich krokoch a uvedie ich dôvody.

4. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937⁽²⁶⁾, členské štáty stanovujú opatrenia na ochranu totožnosti fyzických alebo právnických osôb, ktoré predkladajú opodstatnené obavy alebo ktoré vedú vyšetrovania s cieľom overiť, či hospodárske subjekty alebo obchodníci dodržiavajú toto nariadenie.

Článok 32

Prístup k spravodlivosti

1. Každá fyzická alebo právnická osoba s dostatočným záujmom, ktorý sa určí v súlade s platnými vnútroštátnymi systémami prostriedkov nápravy, vrátane toho, ak takéto osoby spĺňajú prípadné kritériá stanovené vo vnútroštátnom práve, vrátane osôb, ktoré predložili opodstatnené obavy v súlade s článkom 31, má prístup k správnym alebo súdnym konaniam na účely preskúmania zákonnosti rozhodnutí, aktov alebo nečinnosti príslušných orgánov podľa tohoto nariadenia.

2. Toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú prístup k spravodlivosti, a ustanovenia, ktoré vyžadujú, aby sa pred využitím súdneho konania vyčerpali všetky administratívne postupy preskúmania.

KAPITOLA 7

INFORMAČNÝ SYSTÉM

Článok 33

Informačný systém

1. Komisia do 30. decembra 2024 zriadi a ďalej udržiava informačný systém, ktorý obsahuje vyhlásenia o náležitej starostlivosti sprístupnené podľa článku 4 ods. 2.

2. Bez toho, aby tým bolo dotknuté plnenie povinností stanovených v kapitolách 2 a 3, informačný systém poskytuje aspoň tieto funkcie:

- a) registrácia hospodárskych subjektov a obchodníkov a ich splnomocnených zástupcov v Únii; v prípade hospodárskych subjektov, ktoré umiestňujú príslušné výrobky do colného režimu „prepustenie do voľného obehu“ alebo „vývoz“, musí byť do ich profilu registrácie zahrnuté číslo registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov (číslo EORI) stanovené podľa článku 9 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
- b) registrácia vyhlásení o náležitej starostlivosti vrátane oznámenia referenčného čísla každého vyhlásenia o náležitej starostlivosti dotknutému hospodárskemu subjektu alebo obchodníkovi predloženého prostredníctvom informačného systému;
- c) sprístupnenie referenčného čísla existujúcich vyhlásení o náležitej starostlivosti podľa článku 4 ods. 8 a 9;
- d) ak je to možné, konverzia údajov z relevantných systémov na identifikáciu geolokalizácie;
- e) registrácia výsledku dozorov vyhlásení o náležitej starostlivosti;
- f) prepojenie s colnými úradom prostredníctvom prostredia centrálného elektronického priečinka Európskej únie pre colníctvo v súlade s článkom 28, a to aj s cieľom umožniť oznámenia a žiadosti uvedené v článku 26 ods. 6 až 9;
- g) poskytovanie relevantných informácií na podporu vypracovania rizikových profilov na účely plánu dozorov uvedeného v článku 16 ods. 5 vrátane výsledkov dozorov, rizikových profilov hospodárskych subjektov, obchodníkov a príslušných komodít a príslušných výrobkov na účely identifikácie, a to na základe techník elektronického spracovania údajov, hospodárskych subjektov a obchodníkov, ktorí sa majú dozorovať, ako sa uvádza v článku 16 ods. 5, a príslušných výrobkov, ktoré majú dozorovať príslušné orgány;
- h) uľahčenie administratívnej pomoci a spolupráce medzi príslušnými orgánmi a medzi príslušnými orgánmi a Komisiou na účely výmeny informácií a údajov;

⁽²⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

i) podpora komunikácie medzi príslušnými orgánmi a hospodárskymi subjektmi a obchodníkmi na účely vykonávania tohto nariadenia, v prípade potreby aj prostredníctvom digitálnych nástrojov na riadenie dodávok.

3. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví pravidlá fungovania informačného systému podľa tohto článku vrátane pravidiel ochrany osobných údajov a výmeny údajov s inými informačnými systémami. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 36 ods. 2.

4. Komisia poskytne prístup do uvedeného informačného systému colným orgánom, príslušným orgánom, hospodárskym subjektom a obchodníkom a v relevantnom prípade ich splnomocneným zástupcom v súlade s ich príslušnými povinnosťami podľa tohto nariadenia.

5. V súlade s politikou otvoreného prístupu Únie Komisia poskytne širšej verejnosti prístup k úplným anonymizovaným súborom údajov informačného systému v otvorenom formáte, ktorý môže byť strojovo čitateľný a ktorý zabezpečuje interoperabilitu, opakované použitie a prístupnosť.

KAPITOLA 8

PRESKÚMANIE

Článok 34

Preskúmanie

1. Najneskôr 30. júna 2024 Komisia predloží posúdenie vplyvu, ku ktorému v prípade potreby pripojí legislatívny návrh na rozšírenie rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia na inú pôdu porastenú drevinami. V posúdení sa okrem iného uvedie konečný dátum uvedený v článku 2 s cieľom minimalizovať príspevok Únie ku konverzii a degradácii prírodných ekosystémov. Súčasťou preskúmania je posúdenie vplyvu príslušných komodít na odlesňovanie a degradáciu lesov.

2. Komisia najneskôr do 30. júna 2025 predloží posúdenie vplyvu, ku ktorému v prípade potreby pripojí legislatívny návrh na rozšírenie rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia na iné prírodné ekosystémy vrátane inej pôdy s vysokými zásobami uhlíka a s vysokou hodnotou biodiverzity, ako sú trávne porasty, rašeliniská a mokrade. Posúdenie zahŕňa potenciálne rozšírenie ekosystému, a to aj na základe konečného dátumu uvedeného v článku 2, s cieľom minimalizovať príspevok Únie ku konverzii a degradácii prírodných ekosystémov. Preskúmanie sa zameria aj na potrebu a uskutočniteľnosť rozšírenia rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia na ďalšie komodity vrátane kukurice. Súčasťou preskúmania je posúdenie vplyvu príslušných komodít na odlesňovanie a degradáciu lesov na základe vedeckých dôkazov a zohľadňujú sa v ňom zmeny v spotrebe.

3. Posúdenie vplyvu uvedené v odseku 2 zahŕňa aj posúdenie toho, či je vhodné zmeniť alebo rozšíriť zoznam príslušných výrobkov uvedených v prílohe I s cieľom zabezpečiť, aby najrelevantnejšie výrobky, ktoré obsahujú príslušné komodity, boli nimi kŕmené alebo boli vyrobené s ich použitím, boli zahrnuté do tohto zoznamu. V tomto posúdení sa osobitná pozornosť venuje potenciálnemu začleneniu biopalív (kód HS 3826 00) do prílohy I.

4. V posúdení vplyvu uvedenom v odseku 2 sa vyhodnotí aj úloha finančných inštitúcií pri predchádzaní finančným tokom, ktoré priamo alebo nepriamo prispievajú k odlesňovaniu a degradácii lesov, a posúdi sa potreba stanoviť v tejto súvislosti akékoľvek osobitné povinnosti pre finančné inštitúcie v právnych aktoch Únie, pričom sa zohľadnia všetky platné a relevantné horizontálne a odvetvové právne predpisy.

5. Komisia môže prijať delegované akty v súlade s článkom 35 s cieľom zmeniť prílohu I, pokiaľ ide o príslušné číselné znaky KN príslušných výrobkov, ktoré obsahujú príslušné komodity, boli kŕmené príslušnými komoditami alebo boli vyrobené s použitím príslušných komodít.

6. Komisia do 30. júna 2028 a následne prinajmenšom každých päť rokov vykoná všeobecné preskúmanie tohto nariadenia a predloží správu Európskemu parlamentu a Rade spolu s prípadným legislatívnym návrhom. Prvá zo správ musí obsahovať na základe osobitných štúdií najmä hodnotenie:

a) potreby a uskutočniteľnosti dodatočných nástrojov na uľahčenie obchodu, najmä pre najmenej rozvinuté krajiny mimoriadne zasiahnuté týmto nariadením a krajiny alebo jej časti klasifikované ako krajiny so štandardným alebo vysokým rizikom, na účely podpory dosiahnutia cieľov tohto nariadenia;

- b) vplyvu tohto nariadenia na poľnohospodárov, najmä drobných poľnohospodárov, pôvodné obyvateľstvo a miestne komunity, a možnej potreby dodatočnej podpory na účely prechodu na udržateľné dodávateľské reťazce a pre drobných poľnohospodárov, aby dodržiavali požiadavky tohto nariadenia;
- c) ďalšieho rozšírenia vymedzenia pojmu „degradácia lesov“ na základe hĺbkovej analýzy a s prihliadnutím na pokrok v tejto otázke, ktorý vyplynul z medzinárodných diskusií;
- d) prahovej hodnoty pre povinné používanie polygónov uvedené v článku 2 bode 28 s prihliadnutím na jeho vplyv na boj proti odlesňovaniu a degradácii lesov;
- e) zmien v štruktúre obchodu s príslušnými komoditami a príslušnými výrobkami zahrnutými do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ak by tieto zmeny mohli naznačovať praktiky obchádzania;
- f) situácie, pokiaľ ide o to, či vykonané dozory účinne zabezpečili, aby príslušné komodity a príslušné výrobky sprístupnené na trhu alebo vyvážané boli v súlade s článkom 3.

KAPITOLA 9

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 35

Vykonávanie delegovania právomocí

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 34 ods. 5 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od 29. júna 2023. Komisia predloží správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr šesť mesiacov pred koncom daného päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 34 ods. 5 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 34 ods. 5 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 36

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽²⁷⁾.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 so zreteľom na ustanovenia jeho článku 11.

⁽²⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

Článok 37

Zrušenie

1. Nariadenie (EÚ) č. 995/2010 sa zrušuje s účinnosťou od 30. decembra 2024.
2. Nariadenie (EÚ) č. 995/2010 sa však naďalej uplatňuje do 31. decembra 2027 na drevo a výrobky z dreva vymedzené v článku 2 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 995/2010, ktoré boli vyprodukované pred 29. júnom 2023 a umiestnené na trh od 30. decembra 2024.
3. Odchylné od článku 1 ods. 2 tohto nariadenia drevo a výrobky z dreva vymedzené v článku 2 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 995/2010, ktoré boli vyprodukované pred 29. júnom 2023 a umiestnené na trh od 31. decembra 2027 sú v súlade s článkom 3 tohto nariadenia.

Článok 38

Nadobudnutie účinnosti a dátum začatia uplatňovania

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. S výhradou odseku 3 tohto článku sa články 3 až 13, 16 až 24, 26, 31 a 32 uplatňujú od 30. decembra 2024.
3. S výnimkou výrobkov, na ktoré sa vzťahuje príloha k nariadeniu (EÚ) č. 995/2010, pre hospodárske subjekty, ktoré boli do 31. decembra 2020 zriadené ako mikropodniky alebo malé podniky podľa článku 3 ods. 1 alebo 2 smernice 2013/34/EÚ, sa články uvedené v odseku 2 tohto článku uplatňujú od 30. júna 2025.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 31. mája 2023

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
P. KULLGREN

PRÍLOHA I

Príslušné komodity a príslušné výrobky uvedené v článku 1

V nasledujúcej tabuľke sa uvádza tovar zatriedený podľa kombinovanej nomenklatúry stanovenej v prílohe I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87, na ktorý sa odkazuje v článku 1 tohto nariadenia.

S výnimkou vedľajších produktov vzniknutých v rámci výrobného procesu, ak daný proces zahŕňal materiál, ktorý nebol odpadom v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 1 smernice 2008/98/ES, toto nariadenie sa neuplatňuje na tovar, ak je tento vyrobený výlučne z materiálu, ktorý ukončil svoj životný cyklus a ktorý by sa inak vyradil ako odpad v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 1 uvedenej smernice.

Príslušná komodita	Príslušné výrobky
Dobytok	0102 21, 0102 29 Živé hovädzie zvieratá ex 0201 Mäso z hovädzích zvierat, čerstvé alebo chladené ex 0202 Mäso z hovädzích zvierat, mrazené ex 0206 10 Jedlé droby z hovädzích zvierat, čerstvé alebo chladené ex 0206 22 Jedlé pečene z hovädzích zvierat, mrazené ex 0206 29 Jedlé droby z hovädzích zvierat (okrem jazykov a pečení), mrazené ex 1602 50 Ostatné pripravené alebo konzervované mäso, mäsové droby, krv z hovädzích zvierat ex 4101 Surové kože a kožky z hovädzích zvierat (čerstvé alebo solené, sušené, vápnené, piklované alebo inak konzervované, ale nevyčinené, nespracované na pergamen ani inak upravené), tiež odchlpené alebo štiepané ex 4104 Činené alebo krustované kože a kožky z hovädzích zvierat, odchlpené, tiež štiepané, ale inak neupravené ex 4107 Usne z hovädzích zvierat ďalej upravené po činení alebo krustovaní vrátane pergamenových usní, odchlpené, tiež štiepané, iné ako usne položky 4114
Kakao	1801 Kakaové bôby, celé alebo drvené, surové alebo pražené 1802 Kakaové škrupiny, šupky, plevy a ostatný kakaový odpad 1803 Kakaová pasta, tiež odtučnená 1804 Kakaové maslo, tuk a olej 1805 Kakaový prášok, neobsahujúci pridaný cukor alebo ostatné sladidlá 1806 Čokoláda a ostatné potravinové prípravky obsahujúce kakao
Káva	0901 Káva, tiež pražená alebo dekofeinovaná; kávové plevy a šupky; náhradky kávy obsahujúce kávu v akomkoľvek pomere

Príslušná komodita	Príslušné výrobky
Palma olejná	<p>1207 10 Palmové orechy a jadrá</p> <p>1511 Palmový olej a jeho frakcie, tiež rafinované, ale chemicky nemodifikované</p> <p>1513 21 Surový olej z palmových jadier a babassový olej a ich frakcie, tiež rafinované, ale chemicky nemodifikované</p> <p>1513 29 Olej z palmových jadier a babassový olej a ich frakcie, tiež rafinované, ale chemicky nemodifikované (okrem surového oleja)</p> <p>2306 60 Pokrutiny a ostatné pevné zvyšky z palmových orechov alebo jadier, tiež drvené alebo vo forme peliet, vznikajúce pri extrakcii rastlinných tukov alebo olejov z palmových orechov alebo jadier</p> <p>ex 2905 45 Glycerol, s čistotou 95 % alebo viac (vypočítaná na hmotnosť suchého produktu)</p> <p>2915 70 Kyselina palmitová, kyselina stearová, ich soli a estery</p> <p>2915 90 Nasýtené acyklické monokarboxylové kyseliny a ich anhydridy, halogenidy, peroxidy a peroxokyseliny; ich halogén-, sulfo-, nitro- alebo nitrózoderiváty (okrem kyseliny mravčej, kyseliny octovej, mono-, di- alebo trichlóroctových kyselín, kyseliny propánovej, kyselín butánových, kyselín pentánových, kyseliny palmitovej, kyseliny stearovej, ich solí a esterov, a acetanhydridu)</p> <p>3823 11 Kyselina stearová, technická</p> <p>3823 12 Kyselina olejová, technická</p> <p>3823 19 Mastné kyseliny, technické, monokarboxylové; kyslé oleje z rafinácie (okrem kyseliny stearovej, kyseliny olejovej a mastných kyselín z tallového oleja)</p> <p>3823 70 Technické mastné alkoholy</p>
Kaučuk	<p>4001 Prírodný kaučuk, balata, gutaperča, guajal, tropická živica chicle a podobné prírodné gumeny, v primárnych formách alebo v platniach, listoch alebo pásoch</p> <p>ex 4005 Zmiešané kaučuky, nevulkanizované, v primárnych formách alebo platniach, listoch alebo pásoch</p> <p>ex 4006 Nevulkanizovaný kaučuk v ostatných formách (napr. tyče, rúrky a profily) a výrobky (napr. kotúče a krúžky)</p> <p>ex 4007 Nite a kordy z vulkanizovaného kaučuku</p> <p>ex 4008 Platne, listy, pásy, tyče a profily z vulkanizovaného kaučuku, iného ako tvrdého kaučuku</p> <p>ex 4010 Dopravníkové alebo hnacie pásy alebo remene, z vulkanizovaného kaučuku</p> <p>ex 4011 Nové pneumatiky, z kaučuku</p> <p>ex 4012 Protektorované alebo použité pneumatiky z kaučuku; plné obruče alebo komorové obruče, behúne pláštá pneumatiky a ochranné vložky do ráfika pneumatiky, z kaučuku</p>

Príslušná komodita	Príslušné výrobky
	<p>ex 4013 Duše pneumatík, z kaučuku</p> <p>ex 4015 Odevy a odevné doplnky (vrátane prstových rukavíc, palčiakov a rukavíc bez prstov), na akékoľvek účely, z vulkanizovaného kaučuku iného ako tvrdého kaučuku</p> <p>ex 4016 Iné výrobky z vulkanizovaného kaučuku iného ako tvrdého kaučuku, inde v kapitole 40 neuvedené</p> <p>ex 4017 Tvrdý kaučuk (napr. ebonit) vo všetkých formách vrátane odpadu a zvyškov; výrobky z tvrdého kaučuku</p>
Sója	<p>1201 Sójové bôby, tiež drvené</p> <p>1208 10 Múka a krupica zo sójových bôbov</p> <p>1507 Sójový olej a jeho frakcie, tiež rafinované, ale chemicky nemodifikované</p> <p>2304 Pokrutiny a ostatné pevné zvyšky, tiež drvené alebo vo forme peliet, vznikajúce pri extrakcii sójového oleja</p>
Drevo	<p>4401 Palivové drevo, v polenách, klátoch, konároch, viazaniaciach alebo podobných formách; štiepky alebo triesky z dreva; piliny, zvyšky a odpad z dreva, tiež aglomerované v tvare klátov, brikiet, peliet alebo podobných formách</p> <p>4402 Drevné uhlie vrátane uhlia zo škrupín alebo orechov, tiež aglomerované</p> <p>4403 Surové drevo, tiež odkôrnené alebo zbavené drevnej beli, alebo hrubo opracované do štvorcových tvarov</p> <p>4404 Drevo na obruče; štiepané tyče; drevené koly, kolíky a stĺpiky, zašpicatené, avšak pozdĺžne nerozrezané; drevené tyče, hrubo opracované, ale nesústružené, neohýbané ani inak neopracované, vhodné na výrobu vychádzkových palíc, dáždnikov, násad nástrojov alebo podobných výrobkov; drevené lubky, doštičky, pásiky a podobné výrobky</p> <p>4405 Drevitá vlna; drevitá múčka</p> <p>4406 Železničné alebo električkové podvaly (pražce) z dreva</p> <p>4407 Drevo rezané alebo štiepané pozdĺžne, krájané alebo lúpané, tiež hobľované, brúsené pieskom alebo spájané na koncoch, s hrúbkou presahujúcou 6 mm</p> <p>4408 Listy na dyhy (vrátane tých, ktoré boli získané lúpaním vrstveného dreva), listy na preglejky alebo na podobné vrstvené dosky a ostatné drevo, pozdĺžne rezané, krájané alebo lúpané, tiež hobľované, brúsené pieskom, pozdĺžne spájané alebo spájané na koncoch, s hrúbkou nepresahujúcou 6 mm</p> <p>4409 Drevo (vrátane nezostavených doštičiek a vlysov na parketové podlahy) súvisle profilované (drážkované, žliabkované, s perami, skosené, spojené do V, vrúbkované, zaoblené alebo podobné) pozdĺž jednej alebo niekoľkých hrán, na koncoch alebo plochách, tiež hobľované, brúsené pieskom alebo spájané na koncoch</p> <p>4410 Drevotrieskové dosky, orientované štiepkové dosky (OSB) a podobné dosky (napríklad trieskové dosky) z dreva alebo ostatných drevitých materiálov, tiež aglomerované živicami alebo ostatnými organickými spojivami</p> <p>4411 Drevovláknité dosky alebo vláknité dosky z ostatných drevitých materiálov, tiež spájané živicami alebo ostatnými organickými spojivami</p>

Príslušná komodita	Príslušné výrobky
	<p>4412 Preglejky, dyhované dosky a podobné vrstvené dosky</p> <p>4413 Zhutnené drevo, v tvare klátov, dosiek, doštičiek alebo profilov</p> <p>4414 Drevené rámy na obrazy, fotografie, zrkadlá alebo podobné predmety</p> <p>4415 Debny, debničky, kletky, bubny a podobné obaly z dreva; káblové bubny z dreva; jednoduché palety, skriňové palety a ostatné nakladacie plošiny, z dreva;</p> <p>náštavné rámy paliet z dreva</p> <p>(okrem baliaceho materiálu využívaného výlučne ako baliaci materiál na podporu, ochranu alebo prepravu iného výrobku umiestneného na trh)</p> <p>4416 Sudy, kade, škopky, korytá a ostatné debnárske výrobky a ich časti, z dreva, vrátane dúh (časti steny suda)</p> <p>4417 Nástroje, telá nástrojov, násady a rukoväte k nástrojom, násady na zmetáky, na kefy a na štetce, z dreva; formy, kopytá a napínače obuvi, z dreva</p> <p>4418 Výrobky stavebného stolárstva a tesárstva z dreva vrátane pórovitých (voštinových) dosiek, zostavených podlahových dosiek a šindľov</p> <p>4419 Stolový a kuchynský tovar, z dreva</p> <p>4420 Intarzované a inkrustované drevo; skrinky, puzdrá a kazety na šperky alebo príbory, a podobné výrobky, z dreva; sošky a ostatné ozdobné predmety, z dreva; nábytok z dreva, ktorý nepatrí do kapitoly 94</p> <p>4421 Ostatné výrobky z dreva</p> <p>Celulóza a papier uvedené v kapitolách 47 a 48 kombinovanej nomenklatúry s výnimkou výrobkov z bambusu a zhodnotených výrobkov (z odpadu a zvyškov)</p> <p>ex 49 Tlačené knihy, noviny, obrazy a ostatné výrobky polygrafického priemyslu, rukopisy, strojopisy a plány, z papiera</p> <p>ex 9401 Sedadlá (iné ako sedadlá položky 9402), tiež premeniteľné na lôžka, a ich časti a súčasti, z dreva</p> <p>9403 30, 9403 40, 9403 50, 9403 60 a 9403 91 Drevený nábytok a jeho časti</p> <p>9406 10 Montované stavby z dreva</p>

PRÍLOHA II

Vyhlásenie o náležitej starostlivosti

Informácie, ktoré má obsahovať vyhlásenie o náležitej starostlivosti v súlade s článkom 4 ods. 2:

1. Názov a adresa hospodárskeho subjektu a v prípade príslušných komodít a príslušných výrobkov vstupujúcich na trh alebo opúšťajúcich trh číslo registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov (EORI) v súlade s článkom 9 nariadenia (EÚ) č. 952/2013.
2. Číselné označenie podľa harmonizovaného systému, voľný opis vrátane obchodného mena a v relevantnom prípade úplného vedeckého názvu, a množstvo príslušného výrobku, ktorý hospodársky subjekt plánuje umiestniť na trh alebo ho vyviezť. Pre príslušné výrobky, ktoré vstupujú na trh alebo ho opúšťajú, množstvo je vyjadrené v kilogramoch čistej hmotnosti s a prípadne v doplnkovej jednotke stanovenej v prílohe I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 vo vzťahu k uvedenému číselnému označeniu podľa harmonizovaného systému alebo vo všetkých ostatných prípadoch vyjadrené v čistej hmotnosti s uvedením predpokladaného percenta alebo odchýlky alebo prípadne v objeme alebo počte položiek. Doplnková jednotka je uplatniteľná, ak je jednotne definovaná pre všetky možné podpoložky pod číselným označením podľa harmonizovaného systému uvedeným vo vyhlásení o náležitej starostlivosti.
3. Krajina produkcie a geolokalizácia všetkých plôch pozemku, na ktorých sa vyprodukovali príslušné komodity. V prípade príslušných výrobkov, ktoré obsahujú časti hovädzieho dobytku alebo boli vyrobené s jeho použitím, a v prípade takých príslušných výrobkov, ktoré boli kŕmené príslušnými výrobkami, sa geolokalizácia vzťahuje na každé zo zariadení, kde sa choval daný hovädzí dobytok. Ak príslušný výrobok obsahuje komodity vyprodukované na rôznych plochách pozemku alebo bol vyrobený s ich použitím, zahrnie sa geolokalizácia všetkých plôch pozemku v súlade s článkom 9 ods. 1 písm. d).
4. Pre hospodárske subjekty odkazujúce na existujúce vyhlásenie o náležitej starostlivosti podľa článku 4 ods. 8 a 9, referenčné číslo takéhoto vyhlásenia o náležitej starostlivosti.
5. Text: „Predložením tohto vyhlásenia o náležitej starostlivosti hospodársky subjekt potvrdzuje, že sa uplatnila náležitá starostlivosť podľa nariadenia (EÚ) 2023/1115 a nezistilo sa žiadne riziko alebo sa zistilo len zanedbateľné riziko, že príslušné výrobky nie sú v súlade s článkom 3 písm. a) alebo b) uvedeného nariadenia.“
6. Podpis v tomto formáte:
„Podpísané za a v mene:
Dátum:
Meno a funkcia: Podpis:“